

ပဒိုဏ်းလိတ်လဲင်း၊ စွမ်းလီတာ၊ အစိုး

လိတ်ရဲဉ်း (၉)

ပေ့စင်တန် ကောဝိဒ (ဓမ္မာစရိယ)

(နိုင်ငံ နန်း တော၊ ဗဟို၊ သံဃာ၊ စွန်း ဆောင်း)

ဇဝနာရာမ လိတ်သွဉ်တိုက် - ဝေင်၊ သီ၊ သင်

တမ်း

ဒုလ္လဘတရားပါ

ပအိုဝ်းလိတ်လွင်ႈၵွမ်ႇလိတၢးအစွဲ၊

လိတ်ရဲၵ်း (၉)

ဗွေႇစင်ႇတၢ်ကောဝိဒ (ဓမ္မာစရိယ)

နဲင်းငၢ်းတၢး၊ ဗဟိုးသဃ်းဝွၢ်းဆၢင်း
ဝေၣ်ရာမလိတ်သွၼ်တိုၵ်း - ဝေၣ်သီးသဲင်း

တဲမ်း

ဒုလ္လဘတရာ၊ ငတ်းပါး

ဧၢင်း ၁၃၄၃ - ဟး ၊ ဒိၣ်စေတ်းလာ
ချုၼ်းထၢ်း ပထမအလဲင်း အုပ်ပေါင်း (၁၀၀၀၀)

မာတိကာ

<u>အကျောင်းခရား</u>	<u>လိတ်မဲ့ငါ</u>
၁။ ငေါင်းတဲးအွဉ်	၁
၂။ ကိစ္စ ၅-မျိုးတွမ်း အဓိပ္ပါယ် (အအဲဉ်း)	၅
၃။ ပုရေဘတ္တကိစ္စ (ထာမာမွူးနွောင်းမာကွဉ်း)	
နောင်၊ နီဗွေးဘုရာ၊ မာနဲဉ်းယို	၆
၄။ ဒုလ္လဘတရာ၊ ကဗျာ	၁၀
၅။ ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စ (ထာမာမွူးနွောင်းမာတွံး)	
မာနဲဉ်းယို	၁၁
၆။ မွောင်နယ် ဒုလ္လဘော ပုဒ္ဒါပြုဒေါအခန့်	၁၇
၇။ ထွာဘုရာလောင်၊ ယပ်အကျောင်း၊ ကဗျာ	၂၀
၈။ ပါးရမီး အပါ (၁၀) ကဗျာ	၂၃
၉။ မဉ်းချုပ်ထွားချာ အယပ်အခဲင်း (၇) ချက်	၂၉
၁၀။ ဒုလ္လဘော ပုဒ္ဒါပြုဒေါ ကဗျာ	၃၁
၁၁။ မွောင်နယ် ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော အခန့်	၃၂
၁၂။ ဒုလ္လဘ မနုဿတ္တ ကဗျာ	၄၁
၁၃။ မွောင်နယ် ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိအခန့်	၄၃
၁၄။ သဒ္ဒါ (၄)ပါး	၄၈
၁၅။ စက္ကသမ္ပတ္တိ စက် (၄) ပါး	၅၁

(ခ)

မာတိကာ

၁၆။	ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိကဗျာ	၅၂
၁၇။	ဗွေင်နယ် ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာအခန်း	၅၄
၁၈။	ရဟန်း (၃)မျိုး	၅၈
၁၉။	ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ကဗျာ	၆၁
၂၀။	ဗွေင်နယ် ဒုလ္လဘာ သဒ္ဓမ္မဿဝနံအခန်း	၆၂
၂၁။	နားဟားတရာ အကျိုး (၅)ပါး	၆၆
၂၂။	ဒုလ္လဘာ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ကဗျာ	၆၇
၂၃။	ငေါင်းရဲပ် (နိဂုံး)	၆၉
၂၄။	ငေါင်းရီလွှဲခန်း	၇၁
၂၅။	ငေါင်းရီလွှဲခန်း အစေ (အဖြေ) မဲဉ်း	၇၂

x x x x x x

ဒုလ္လဘတရ၊ ငတ်ပါ၊

ငေါင်းတဲးအွဉ်

နော် ၁၃၅၂-ဗာ၊ ဗဟိုသွဉ်တန်၊ အမဲ့င် (၇)အတွက်
အွဉ်၊ ထွဉ်ချက် လိတ်ဘားသားနောင်၊ -
ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်၊စွမ်းလိတာ၊ ဗဟိုသံဃားစွါ၊ အွဉ်ထွဉ် (ဆွဲ၊ဖျတ်
ခါ၊) “ ဒုလ္လဘတရ၊ ၅-ပါ၊ ”ယိုသွဉ်။

“ ဒုလ္လဘတရ၊ ၅-ပါ၊နောင်တဲး ပွေးစင်တန် ကောဝိဒ
သီးသင်း၊ ယံကတဲမ်းဖေးသွဉ် ” အကျောင်၊ နော်ခွပ်ပွယ်၊မေးခွဲး
(ပင်းလုံ ကျောင်ဝါ၊ခြာ) ကို ကကျွယ်ထင်းလွဉ်ဒါ၊ ပအိုဝ်းလိတ်
လိုင်၊ စွမ်းလိတာ၊ ဗဟိုသံဃားအစွါ၊သီးဖုံး၊ သဘော်၊ဆန္ဒ ဖြမ်းလွ
နိုင်းနောင်တဲင် ကားကအောင်၊ သားမုညီး၊ အွဉ်အတီးနိုင်းနောင်၊
သွဉ်။

ဒုလ္လဘတရ၊ ၅-ပါ၊ယိုနောင်၊ ပါးဠိတော၊ကို တောက်
သတ် တပါသော၊တောင်း၊ ပါသော၊ဒျား -

- ၁။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ၊ (လိတ်မဲ့ငါ - ၄၆)
 - ၂။ အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၊ - ပထမ (၄၈)
 - ၃။ သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာ၊ - (၁၁၉)
 - ၄။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာ၊ - (၂၂၄)
- စတင် နောင်ကိုဖုံးသွဉ်။

(၂)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

ကတမ်းရွှမ် ထွတ်ထေယျိုနောင်၊ အဓိက အထူးအွဉ်းချား
သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ၊ နောင်သွ။

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါးယိုနပ်၊ ကောတွယ်ချသားတဲ့ ခါး
လား ဗဟိုသွဉ်တန်ကတို့၊ ဖေးကထွေနှောင်၊ ကသွဉ်ထူးသားတဲ့
ကအွဉ်းထွေခါ၊ သွဉ်တန်မျိုးနီအကို ယံကထွေလို့နှောင်၊ ကသေ
ထို့က် ကဒါသင်၊ ဒုလ္လဘတရားအဓိပ္ပါယ် တပါးတပါးစီးနောင်တဲ့
ယံကသေဗား၊ ပျားသွင်းမူအနေ ယံဖေးကထွေ ကဗျာလင်္ကာတဲ့
ဖေးကပါသော့၊ အွဉ်းသ၊ ရေးမိုးနိုးနောင်တင် ချင်းခါထွတ်ထေ
လူးဗား ထာသေတရား နှိုင်းယိုသွ။

မဉ်းသွဉ်ထူးဗား ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါးယို မူးခိုခွန်နင်၊
သျှင်းစင်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အီးလပို ထာသေတရားနှိုင်းမဲ့၊ ကရီးနောင်၊
(တဲအထူး ဗအနာ၊ တငါထွေ တငါ၊ တရဲဉ်းထွေတရဲဉ်း အစဉ်း
အတိုင်၊) မဉ်းသွဉ် အောင်းမျှင်းထွေသူမဲ့၊ စဲင်းစဲသေလို့ကြောင်း
သ၊ရောင်း သ၊ရေ၊ မဲ့သေလွေဗားချား နောင်သွ။

ကောတမ်းသား ငေါင်းမေတ္တာ၊ ကဗျာ

- ၁။ ဒုလ္လဘတရား - ငတ်ပါးယိုတား
ကအီးသွဉ်ထူး - ခိုမူးအများ
နမ်းသ၊နီပါ - စွမ်းဖြာချမ်းသာ၊
ယံအောင်းဒါ - မေတ္တာ၊ ယောင်းပသာ ။

- ၂။ သွဉ်ဒါးထွူခါ - သဲင်ချာရပ်ရား
ယံဖေးသွဉ်တော - ကူကောအများ
နီဒါးဝင်သေ - မဲလေချမ်းသာ
ထူးကုသိုလ်း - ယံပိုး တွိုးပန်ငါ ။

စင်တန်ကောဝိဒ (ဝမ္မာစရိယ)
၁၃၅၂ - ဗား ၊ ဒေဉ်သီးလာဗွေ

* * * *

(၄)

ဒုလ္လဘတရ၊ ငတ်၊ပါ၊

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဒုလ္လဘတရ၊ ၅-ပါ၊ယို နီဗ္ဗေဒုရ၊ ဟော်၊ကျာ၊အချိန်းမဲ့၊
နဲးတင် နီဗ္ဗေဒုရ၊နဝ်၊ အောင်းအုံကျောင်၊မဲ့၊တဲ့ယောင်း ထာ၊မာ၊
ကိစ္စ အောင်း ၅-မျိုး၊ ကိစ္စ ၅-မျိုး ကရို၊နောင်၊ -

၁။ ပုရေဘတ္တကိစ္စ

၂။ ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စ

၃။ ပုရိမယာမကိစ္စ

၄။ မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ

၅။ ပစ္ဆိမယာမကိစ္စ

ယို ၅-မျိုးဖုံးသွ။

ကိစ္စ ၅-မျိုး အဓိပ္ပါယ် (အအဲဉ်း)

၁။ “ ပုရေဘတ္တကိစ္စ ” ကရို၊နောင်၊ -
ထာ၊မာ၊ မွူးနွောင်းမာ၊ကွဉ်း။

၂။ “ ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စ ” ကရို၊နောင်၊ -
ထာ၊မာ၊ မွူးနွောင်းမာ၊တွို့၊။

၃။ “ ပုရိမယာမကိစ္စ ” ကရို၊နောင်၊ -
ထာ၊မာ၊ မွူးကွို့၊နာ၊ငါ။

၄။ “ မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ ” ကရို၊နောင်၊ -
ထာ၊မာ၊ မွူးနာ၊တွင်၊။

၅။ “ ပစ္ဆိမယာမကိစ္စ ” ကရီ၊နောင် -
ထားမာ၊မွူးကွဲ၊နာလွဉ်။
အဓိပ္ပါယ် (အအဲဉ်း) လနဲဉ်းနောင်၊သွ။

**ပုရောတ္တကိစ္စ (ထာ၊မာ၊မွူးနောင်မာ၊ကွဉ်း) နဝ်၊
နီဗ္ဗေဒဘုရာ၊ မာ၊နဲဉ်းယို -**

နီဗ္ဗေဒဘုရာ၊နောင်၊ ထွိုဉ်းစောင်း မွူးရောင်၊ခိုး၊ ကောက
ဝှတ်ပတ်သားတဲ့ ဖေးကလ၊ကုသိုလ်း၊ ဝှေ့ဗွေ့နမ်းတော့တဲ့ ဖေးနေး
က၊ခွိုဉ်းသန်၊ ချမ်းသာတဲ့ငါ ဖြားမဲ့၊ ပွစ်တင်၊ စတင်နဲဉ်းနောင်၊ထွ။
တွေ့၊ ကျွဲလွေ့အုံ ခင်းလမ်းယေန်ယေန်ကို၊ ဗ၊တို့၊စွဉ်း အချိန်တုံ၊
သွမ်းနောင်၊သွ။

အချိန်ယိုနောင်၊ နေးတွမ်းဘုရာ၊မဲ့ ကုန္တိယပရောပရိယတ္တိ
ဉာဏ်း၊ အာသယာနုသယဉာဏ်းတော့တဲ့ ထွားလွေ့၊ သတ္တ
လောက (ထွားလွေ့၊တိရစ္ဆာန်၊ ထွားလွေ့၊လို၊ ထွားလွေ့၊လူ၊
ထွားလွေ့၊ဗြဟ္မာ) ကို၊ တိရစ္ဆာန်၊ လို၊ လူ၊ ဗြဟ္မာသီးဖုံး
အကို ဇာတ်ကရီးပန်အွဉ် မာ၊လွဉ်အာဟာ၊ ဒါန သီးလ စတင်
ကုသိုလ်းကံ၊ အားတလာတွေ့၊ ယိုခါ ကထွိုက်ချစ်သားဖုံးနဝ်၊
နီဗ္ဗေဒဘုရာ၊ ထီးလွေ့၊ဒျား၊ စင်းစင်းစွဲစွဲနောင်၊သွ။

အချိန်တွန့်၊သွမ်း၊ ကထင်းတို့၊တင် ကွဉ်ဟင် သင်္ကန်း၊
ပွိုဉ်း၊ စွိုဉ်ပန်၊ကျို၊ ရွံးသင်္ကန်း၊ ထူးတပိတ်ထွ။တွေ့၊ (ကဲဉ်းအာ)

(၆)

ဒုလ္လဘတရား၊ ငတ်ပါး

ကျွေးလွှေ၊ တွန့်သွမ်း (ကထိက်ချစ်သား ကအောင်းရာအရပ်)
နောင်သွေ။

ကကျွေးလွှေ၊ တွန့်သွမ်း နှဲင်းနောင်နောင် (အခေးအနေး
လိုအပ်မှုအလှ) ယလင်းလင်းတဲ့ ကျွေးလွှေ နမ်းတဆူးဒျား၊
ယလင်းလင်းတဲ့ အွဉ်ပါတွမ်းရဟန်၊ သံဃား၊ ယလင်းလင်းတဲ့
ကျွေးလွှေ နမ်းပကတိအတိုင်၊ ယလင်းလင်းတဲ့ ပျံလွှေပါ တံခိုး
အမျိုးမျိုး နောင်သွေ။

လိုဖုံးနောင် ကထင်းသေ နီဗ္ဗေဒဘုရား ကျွေးလွှေတွန့်သွမ်း
တင် ကွဉ်ကဟောင်ခွမ်းလာ၊ လေးထူး နံးသားဖုံး၊ ကောင်းဖုံး၊
ဒိဉ်သွမ်း ဟန်းသွမ်းဖုံးထွေတွေ့ အောင်းလမ်းကီလင်၊ လွှေအုံပေါ
ရီး တဖူးတန်လောင်း၊ သစ်ဗ္ဗေဒဘုရား ကကျွေးလွှေတဲ့ တွမ်းနံးသား
တွမ်းကောင်း ရိုးရိုးသေးသေး ပူးဖေးဆွမ်း နီဗ္ဗေဒဘုရား၊ ဝဲင်းဆွမ်း
နီဗ္ဗေဒဘုရားထွေတွေ့ -

“ ဖေးမင်း နီသွဉ်းသီး ရဟန်းအပါ၊ တဆီဗ္ဗေဒ၊ ဖေးမင်း
နီသွဉ်းသီး ရဟန်း အပါ၊ နီဆီ ဗ္ဗေဒ၊ ဖေးမင်း နီသွဉ်းသီး ရဟန်း
အပါ၊ ငတ်ဆီ ဗ္ဗေဒ၊ ဖေးမင်း နီသွဉ်းသီး ရဟန်းအပါ၊ တရား
ဗ္ဗေဒ ” လောင်းကို နှဲင်းနောင်ဖုံးသွေ။

ထူးဆွမ်း နီဗ္ဗေဒဘုရား တပိတ်ထွေတင် ငွေသီးကလေးဒါး
ဗ္ဗေဒဘုရားတွမ်း ရဟန်းသံဃားဖုံးနောင်၊ ပင်ထင်းလမ်းကီ၊ ဒါဖေး

ခင်းလမ်းထွေတော့ ရိုးရိုးသေးသေး ကပ်လူးခန်းသွမ်းနောင်သွေ။

သွံ့သွမ်းကထင်းထွေတင် နီဗွေးဘုရားနောင် နေးတွမ်း
ဉာဏ်း ထွေးခန်း သွမ်းဒါးယကားသီး ဇာတ်ကရီးပန်အွဉ် ကကွီလွဉ်
ထာမဉ်လ၊ တွမ်းဘဝခါယို သ၊ကိုကမဉ်လ၊ ဆန္ဒဖုံးနောင်ထွေ
တော့ ယင်ဟန်းသားဖုံးနောင် အီးဆယ်ကပ်နှောင် ဘုရားတရား
သံဃာ (အီးအားကျွဲတော့) ရတနာသုမ်ပါ၊ ယင်ဟန်းဖုံးနပ်၊
အီးနေးထူးနှောင် သီးလငတ်ပါ၊ ယင်ဟန်းသားနောင် အီးထွာ
နှောင် သောတာပန်း၊ ယင်ဟန်းသားနောင် အီးထွာနှောင် သက
ဒါးဂါမ်း၊ ယင်ဟန်းသားနောင် အီးထွာနှောင် အနားဂါမ်း၊ ယင်
ဟန်းသားနောင် အီး (ဗိုင်သျှင်း ဗိုင်စင်) ထွေခါ အီးထွာနှောင်
ရဟန္တာ၊ ဖေးနေး ကထွာနှောင် နှိုင်းနပ်ဖုံးအတိုင်းနပ် (သွမ်း
ဒါးယကားသီး ထာမဉ်လ၊ သ၊ဆန္ဒ ကထွာအတိုင်း) နီဗွေး
ဘုရား ဟော်ကျာဖေးအွေ တရားထီခွဲနောင်သွေ။

ယော့ပင်း ဒင်းထို သွမ်းဒါးယကားမူးခိုဖုံး နှိုင်းနောင်ထွေ
တင် ထွိုင်းကျသင်ကျောင်း၊ ထွိုင်းသင်ကျောင်းတဲ့ အုံလင်းပွေက
ရဟန်းသီးဖုံး ဖျော်သင်စွမ်း၊ ပေါးရဟန်းသီးဖုံး ဖျော်သင်စွမ်းထွေမ၊
နီဗွေးဘုရားကျလွေ ဂန္ဓကုဋ် (ဝေဗွေ) ကျောင်းထျ၊ ရဟန်း
ဖုံးတဲ့ ထွေလွဉ်ဘုရားဆချာ (ယိုမားချာနပ်၊ ပုရေဘတ္တကိစ္စ-
ထာမာ မွူးနှောင်းမာကွဉ်) နောင်သွေ။

(၈) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါ၊

တို့လွေ၊ ဝွေမွေးကျောင်းထူးတင် နီမွေးဘုရား ဟွားခင်း
တော့၊ အောင်းဟွားခင်းတွင်၊ အုံလင်းဆွဲမ၊ ရဟန်းသံဃားသီးဖုံး
နဲင်းယို -

“ ဘိက္ခုဝေ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ ၊ ဒုလ္လဘော
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ လောကသ္မိံ ၊ ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော၊
ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိ၊ ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ”

(သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ - ၄၇)

ပြန်ပအိုဝ်း

“ ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး - ကုသိုလ်းယူခါ၊ နေးတွမ်းသတိ
တရားတင် လုမ်းလုမ်း ကုမ်းကုမ်း ထုမ်းရွမ်သေခါသော့ (သီးလ
သမားမိ ပညား) သိက္ခာသွံပါနော။ (ပွိုးထမဲ့နဲင်းတင်)
လောကကိုယိုနောင်၊ ကအီးမော့ခွဲးဗား ဘုရားပွင်ချိန်းတဲ့ တယိုး
တောင်း၊ ကအီးသဲင်ထွာဗားယင်း လိုးနောင်တဲ့ တယိုးတောင်း၊
ကအီးပြဲ၊စွဲး အမျိုးမျိုးတဲ့ တယိုးတောင်း၊ ကအီးထွာဗား ရသေ့
သျှင်းစင်တဲ့ တယိုးတောင်း၊ ကအီးနားဗား သူးတော့ကောင်၊
တရားတဲ့ တယိုး တောင်း” ဘုရားမွေးစောင်း ဆွဲမ၊နဲင်းနပ်သွူ။

ရဟန်းသီးဖုံး နောင်အကို ရဟန်းယင်ဟန်းဖုံးနောင်၊
လောင်းရီလွ ကမ္မဋ္ဌာန်၊ ၊ နီဗ္ဗေဒဘုရားတဲ့ ဟော်၊ဒေါ၊ချာဖေး
စရဲက်ကခေါင်း ပွေးစောင်းရဟန်း ကမ္မဋ္ဌာန်၊ အမျိုးမျိုးဖုံးနောင်သွ။

ရဟန်းသီးဖုံးတဲ့ ဝိုင်းနီဗ္ဗေဒဘုရားထွေတွေး ယင်ဟန်းသား
နောင်၊ ကျွဲလွေတခြာကို၊ ယင်ဟန်းသားနပ်၊ ကျွဲလွေ၊ သောင်းမွှား
ခလ၊ ယင်ဟန်းသားနပ်၊ ကျွဲလွေ၊ ကောင်ထူး (ကောင်လောင်း)၊
ယင်ဟန်းသားနောင်၊ ကျွဲလွေ၊ ခြောက်ကို၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊
ကျွဲလွေ၊ ထမ်းကို၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊ ကျွဲလွေ၊ သင်းခဲင်ကို၊
ယင်ဟန်းသားနပ်၊ ကျွဲလွေ၊ ဗေဗျူခြင်းလောင်း၊ ယင်ဟန်းသားနပ်၊
ကျွဲထင်း၊ စာတုမဟာရုဇ် လူ့ခမ်းဟော်ခြင် (တာဝတိံသာ၊
ယားမား၊ တုသီတား၊ နီဗ္ဗာနရတိ) ကို၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊
ကျွဲထင်း၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ လူ့ခမ်းဟော်ခြင်ကို နှိုင်းနောင်ဖုံး
သွ။

ဒုလ္လဘတရား ကဗျာ

- ၁။ တွန်းသွမ်းချစ်ပါ - လိုအာသတ္တဝါး
တို့သဲင်ကျောင်းသြ - ဗုဒ္ဓဘုရား
ဟော်ဖေးတရား - အများသံဃား
ဒု လ္လ ဘ - ဓမ္မ ယိုငတ်ပါး ။

(၁၀)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

- ၂။ ဘုရားပွင့်ယို - လိုပိုမနုဿား
ပြုံးစွဲယံစား - တဲးဝါးဗွေခါး
ဗွေစဝ်းသျှင်စင် - ခန့်သင်ဗွေဗား
တရားနား - ယဝ်းငါး လိုငတ်ပါး ။
- ၃။ ယိုနဝ်းငတ်စွဲ - ကွပ်ပွိုးယဝ်းငါး
စွဲမိုးတစိ - သတိခွမ်မား
တပဲ့တပန့် - ရဟန်းသံဃား
ယံ ဗွေ ဗား - သိက္ခာ မျတ်သွံပါး ။

**ပစ္ဆာဘတ္တ (ထာမာ မွူးခွင်းမာတို့)
မာနဲင်းယို -**

ရဟန်းသီးဖုံ ကျွဲလွေ ကတိန်းထွဲတဲင် ကျွဲထင် ဝွေဗွေ
ကျောင်ကီထွဲတော့ ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စနောင် ဖန်းခန်းအချိန် သုမ်
ချိန် နဲင်းယို -

- ၁။ ပထမဘာဂ - တဲးမွူးယာခို နားရီး (၁၂) ဗလွေ
မွူးခွယ် (၂) နားရီး အယံတွင်နဝ်
ဟဲ့ “ပစ္ဆာဘတ္တ ပထမဘာဂ” ။
- ၂။ ဒုတိယဘာဂ - တဲးမွူးယာခို (၂) နားရီး ဗလွေ
မွူးခွယ်တန် (၄) နားရီး အယံတွင်နဝ်
ဟဲ့ “ပစ္ဆာဘတ္တ ဒုတိယဘာဂ” ။

၃။ တတိယဘာဂ - တဲးမွူးခွယ်တန် (၄) နားရီး ဗုလွေ၊
မွူးဟာ (၆) နားရီး အယံတွင်၊နောင်၊
ဟဲ့၊ “ပစ္ဆာဘတ္တ တတိယဘာဂ”။

ပထမဘာဂချိန်း [တဲး မွူးယာခိုး နားရီး (၁၂) ဗုလွေ၊
(၂)နားရီး အယံတွင်၊] နပ်၊ နီဗွေးဘုရား၊ မီးမဉ်ကိန်းတလွာ၊ထားတဲ့
ကိန်းတလွာ၊ ဖွဲ၊ထွေဆောင်း တဆင်းပေး၊ နမ်းတေားခန္ဓာ၊ တိန်း
သက်သားတဲင် ထွိုင်းချာခန်းဒျားသွ။

ဒုတိယဘာဂချိန်း [တဲး (၂) နားရီး ဗုလွေ၊ (၄)နားရီး
အယံတွင်၊] နပ်၊ ထွားသတ္တလောက (ထွားလွေ၊ တိရစ္ဆာန်၊
ထွားလွေ၊လို့၊ ထွားလွေ၊ လူ၊ ထွားလွေ၊ ဗြဟ္မာ)ကို၊ ထွားထုမ်း
ကအီးထွိုက်ချစ်သားဖုံးနပ်၊သွ။

တတိယဘာဂချိန်း [တဲး (၄) နားရီး ဗုလွေ၊ (၆)
နားရီး အယံတွင်၊] နပ်၊ တကားခို တကားမူးသီးဖုံး ပြတ်ခွမ်းလာ၊
ထွူထွော့၊ ထူးကောင်း အိပါန်းသား ထင်းလွဉ်ခန်းဒျားကျောင်၊
တကား မူးခိုသီး ကထင်းဖျော်စွမ်းထွူတဲင် နီဗွေးဘုရားတဲ့ ပျာတံးခို၊
ကျွဲလွေ၊ တကားငါ၊ အံသော့၊ ဘုရားခင်းလမ်းမျတ် ထားဒါကိုထွူ
ထွော့၊ ဟော်၊ဖေးတရား၊ ကသေန်းလျော့ရား၊ တွမ်းအချိန်းခါး
ကလွောက်၊ ငမ်းဒါးတွမ်း အကျောင်၊ခရားနောင်၊သွ။

(၁၂)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါ၊

နားတရားထွေတင် လိုဖုံးနောင်၊ ဝိုင်းဘုရားထွေတော့၊
သင်ချာခန်းဒျား ပင်ပရား၊ (ကဒေါ့ထွေ ယိုတခန်းနောင်၊ ပစ္စာ
ဘတ္တ ကိစ္စ - ထာမာမွူးနောင်းမာတို့၊) နှပ်သွေ။

ဟော်တရားထွေတင် နီဗွေးဘုရားနှပ်၊ မီးမင်းသပ္ပယ်၊
ထီတဲ့ နမ်းကိုတအို ဖေးနေးကထန်းတော့၊ သပ္ပယ်ဆောင်းခန်းထီ၊
သပ္ပယ် ထီထွေတင် ကွပ်သင်္ကန်းပွိုင်း၊ စွိုပ်ပန်းကျို၊ ဝိုင်းသင်္ကန်း
ထွေတော့၊ ကျွေးလွေ၊ ဘုရားခင်းလမ်း၊ အုံတေးဒျားတပါ၊ ဝင်းစား
ဒျား ဖလသမားပတ် တဆင်းပေးနောင်သွေ။

နီဗွေးဘုရား တိန်းအောင်းအုံတပါဒျား ချိန်းခါးအယံတွင်၊
နှပ်၊ ရဟန်းသီးဖုံး ကျွေးပြုံးကျွေးပြင်းလွှပ် ဘုရားထျ၊ ယင်ဟန်းသား
နောင်၊ ရီပုဿနား၊ ယင်ဟန်းသားနောင်၊ ရီကမ္မဋ္ဌာန်၊ ယင်ဟန်း
သားနှပ်၊ ကွီနားတရား၊ နီဗွေးဘုရားတဲ့ ရဟန်းသီးအလိုဆန္ဒအ
တို့င်း စေဖေး ပုဿနား ပဉ်ခန်းခန်း၊ ဒေါ့ဖေးကမ္မဋ္ဌာန်၊ ပဉ်စွိုးစွိုး၊
ဟော်ဖေးတရားထီ နွိုး ပဉ်မျိုးမျိုးထွေတင် အချိန်း ပုရိမယာမတဲ့လို
(ထာခေး၊ နားရီး တဆီတဲ့ခုံး) ခန်းဒျား (ကဒေါ့ ယိုတခန်းနှပ်၊
ပုရိမယာမကိစ္စ - ထာမာမွူးကွီနား၊) နောင်သွေ။

ရဟန်းသီးဖုံး ဝိုင်းဘုရားထွေ သစ်ကထိုင်းထိုတဲ့ လောက
ဓာတ်တသောင်အကို ကအောင်းဒါး လူ၊ ဗြဟ္မာသီးဖုံး ဖျော်လွှပ်
ထေ့တော နီဗွေးဘုရားထျ၊ လွှပ်ရီပုဿနား (လွှပ်နားတရား)၊

နိဗ္ဗေဒဘုရားတဲ့ စေဖေးပျဿနား ဟော်ဖေးဒျားတရားတင် အချိန်
မဇ္ဈိမယာမတဲ့လို့ (ထာ၊ဇေ၊ ၂-နားရီးတဲ့ဒုံး) ခန်းဒျား၊ (ကဒေါ၊
ယိုတခန်၊နင်၊ မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ - ထာ၊မာ၊ မ္မုးကွို့၊နာ၊တွင်၊)
နောင်၊သွ။

ပစ္ဆိမယာမကိစ္စ (တဲး ၂-နားရီး ဗုလွေ၊ မ္မုးရောင်၊ရိုး
၆- နားရီး) နောင်၊ ဖန်းသုမ်ချိန်း။

၁။ ပစ္ဆိမယာမ ပထမဘာဂချိန်း -
တဲး ၂-နားရီး ဗုလွေ၊ ၃-နားရီးပိုင် မိနစ် ၂၀၊
(ညတနားရီးပိုင် မိနစ် ၂၀)

၂။ ပစ္ဆိမယာမ ဒုတိယဘာဂချိန်း -
တဲး ၃-နားရီးပိုင် မိနစ် ၂၀ ဗုလွေ၊ ၄-နားရီးပိုင်
မိနစ် ၄၀၊ (ညတနားရီးပိုင် မိနစ် ၂၀)

၃။ ပစ္ဆိမယာမ တတိယဘာဂချိန်း -
တဲး ၄-နားရီးပိုင် မိနစ် ၄၀ ဗုလွေ၊ မ္မုးရင်၊ရိုး ၆-
နားရီး၊ (ညတနားရီးပိုင် မိနစ် ၂၀)

တောင်၊သေ၊ ။ ။ ကခွယ်၊ နားရီး မိနစ် နဲင်းယိုနင်၊ မီးထွာ
ခေတ်ယိုခါ အလို၊နောင်၊ - (တဘာဂ)
အချိန်၊ ညတကားယို တကားယို ဖေးနေးကသေစင်းစင်းဟး နဲင်း
နောင်၊သွ။

(၁၄) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

နိဗ္ဗေဒဘုရားနောင် အံ့လင်းညါး၊ တရွှေ့ဟိဟုံငါးတင်
အတရွှေ့ အဟိ ဖေးနေးကဟောင်တွေ့၊ ပစ္ဆိမယာမ ပထမဘာဂ
ချိန်း (တဲး မွူးကွီးနာလွဉ်း ၂-နားရီး ဗုလွေ၊ ၃-နားရီး ပဲင်
မိနစ် ၂၀) နှပ်၊ ထောင်ချာထောင်ငါတဖူး။

ပစ္ဆိမယာမ ဒုတိယဘာဂချိန်း (တဲး ၃-နားရီးပဲင် မိနစ်
၂၀ ဗုလွေ၊ ၄-နားရီးပဲင် မိနစ် ၄၀) နောင်၊ နွီသော့၊ ဝွေဗွေ
ကျောင်း (ဂန္ဓကုဋ္ဌ) ကိုထွူတင် လွေကိန်းထာ၊ (ကိန်းတခင်း
နေး အဖွဲထွေ၊ ကိန်းထာတဲ အွဉ်းသတိခေါင်ခေါင်၊ ကိန်းသွောင်
သွောင် နဲင်းချင်းသွေ) နောင်သွူ။

ပစ္ဆိမယာမ တတိယဘာဂချိန်း (တဲး ၄-နားရီးပဲ မိနစ်
၄၀ ဗုလွေ၊ ၆-နားရီး အယံတွင်း) နောင်၊ ထွိုင်းစမ်းဖြားမဲ၊
ထွားသတ္တလောက ကချစ်ထွိုက်သား။ (ယိုတခန်းနှပ် ပစ္ဆိမယာမ
ကိစ္စ - ထာမာမွူးကွီးနာလွဉ်း) နောင်သွူ။

ပစ္ဆိမသတ္တကိစ္စ ကဗျာ

သွံးသွမ်းထွူခါ	- မွူးယာချိန်းခါး
စမ်းဗွေကိန်းဆောင်း	- ကိန်းယောင်းတလွာ
ထွိုင်းချာနှပ်နော	- ထွားတောသတ္တဝါး
မူး ခို တား	- ဟော်ဗား မျတ်တရား ။

ပုရိမယာမကိစ္စ ကဗျာ

သပ္ပိယံထိတ္တံ - အံစူချမ်းသာ၊
လွဉ်ဝိုင်းလွဒါး - သံဃာအများ၊
ရိကမ္မဋ္ဌာန်၊ - ထူးဆန်း ပျဿနာ၊
ဘု ရာ၊ ဗွေ - ဟော်ဖေး မျတ်တရား ။

မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ ကဗျာ

လောကဓာတ်ပေါင် - တသောင်းအံဒါး၊
ဗြဟ္မာလူဖိုး - လွဉ်ပြုံးအာထား၊
လောင်းရိက္ခိတ္တော - မျိုးအာ ပျဿနာ၊
ဘု ရာ၊ ဗွေ - စေဖေး ဟော်တရား ။

ပစ္ဆိမယာမကိစ္စ ကဗျာ

အံလင်ချိန်ည - ဒုက္ခဟီငါး၊
တဏှထောင်ဖေး - စောင်းဗွေဘုရား၊
ရှိုးလွှားယံကြောင်း - ကိန်းဆောင်းပသာ၊
ထုမ်းတွမ်ထွား - ချစ်သား ကအီးပါ။

ထုမ်းထွား နှဲင်းနပ်ထွေတင် ကျွေးလွေတွန်းသွမ်း၊ ကျွေး
တွန်းသွမ်းသင်တင် ဖေးယင်း သြဝါဒ ဒုလ္လဘတရား ၅-ပါးနပ်
သွေ။

(၁၆)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

ဒုလ္လဘတရား ၅-ပါး ကရိုနောင် -

၁။ ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ

၂။ ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော

၃။ ဒုလ္လဘာ () သမ္ပတ္တိ

၄။ ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ

၅။ ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ

ယို ၅-ပါးသွ။ ။

(သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ - ၄၇)

စေမ္ပောင်နယ် ဒုလ္လဘတရား ၅-ပါး အဓိပ္ပါယ်

“ ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ” ခန့်

ဇု - ယပ်ခဲင်း (ယိုတောင်း)၊

လဘော - လဟေး၊

ဒုလ္လဘော - လဟေးယပ်ခဲင်း (လဟေးယိုတောင်း)။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ (ဗုဒ္ဓ + ဥပ္ပါဒ)၊

ဗုဒ္ဓ - ဘုရား၊

ဥပ္ပါဒ - ထွာ (ပွင်း)၊

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ - ထွာဘုရား (ဘုရားပွင်း)။

ကွပ်နောင်မ၊ “ ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ” ကရိုနဝ် -
အီးထွာဟး ဘုရားနောင်၊ ယပ်ခွင်းငါး တယိုးတောင်း၊ (အီးတေား
တန၊ ဘုရားပွင်ချိန်းနောင်၊ ယပ်ခွင်းငါး တယိုးတောင်း) အဓိပ္ပါယ်
လ၊ နှိုင်းနောင်သွ။

အီးထွာဟးဘုရားယို ယပ်ခွင်းနှိုင်းမဲ့နဲတင် အယပ်၊
အခွင်း အမျိုးမျိုးအကို ယူငါ အယပ်အခွင်း ၇-ချက်ယိုငါ အီးထွာ
ဟး ဘုရားယို ယပ်ခွင်းတကားမဲ့၊ ကရိုနဝ်၊ သေစင်းစင်းစွဲဟး၊
အယပ်အခွင်း ၇-ချက် ကရိုနဝ် -

၁။ ဗောဓိသတ္တ

၂။ ဗောဓိသတ္တကိစ္စ

၃။ သဗ္ဗသမ္ဘာရ

၄။ ဗဟုဝါရ

၅။ နိရန္တရ

၆။ သက္ကစ္စ

၇။ စိရကာလ - ယို ၇-ချက်ဖုံးသွ။

၁။ “ **ဗောဓိသတ္တ** ” ကရိုနောင် -

“ ဘုရားလောင်း ” နောင်သွ။

မုချကေန်း အမန်းကအီးထွာဘုရား ပုဂ္ဂိုလ်းထူး ပုဂ္ဂိုလ်းမျတ်
နောင်၊ ဟဲ့ “ ဘုရားလောင်း ” နောင်သွ။

(၁၈)

ဒုလ္လဘတရား၊ ငတ်၊ပါး

အီးထွာဘုရား၊ တွမ်းရိုးမွှန်း အီးထွာငါ ဘုရားလောင်းငါတဲ့
ယပ်၊ခွဲင်းငါး၊ ယပ်၊ခွဲင်းနဲင်းမဲ့င်းနဲးတင် -

“ပုဂ္ဂိုလ်းမျတ်ယိုနောင်၊ မုချကေန်း အမန်းအီးထွာဘုရား”
ဖေးနေးကလေးခါ၊ ဘုရားမွန် “ ငင်းဟော်တက် ” (နိယတဗျာ
ဒိတ်) နှပ်၊ အချက်အကီး ဖေးကဗွေဟး အချက် ၈-ချက်၊ အချက်
၈-ချက်ကရိုးနောင်၊ -

၁။ မနုဿတ္တ

(ဖေးကထွာဟး လို၊စစ်စစ်)

၂။ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ

(ဖေးကထွာဟး လို၊ခိုစစ်စစ်)

၃။ ဟေတု

(ကုသိုလ်းကံးအား ဖေးကတလာဟး၊ မီးမဉ်ထွာ
ရဟန္တားဘဝယိုတဲ့ ဖေးကထွာနွောင်၊စွဉ်းမး)

၄။ သတ္တရ ဒဿန

(မော့ခွဲးဝိုင်းဟး ဘုရားမွန်မး)

၅။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ

(ဖေးကထွာဟး ရသေ့ယျမ်းအံးကံး၊ မွေးတင်းတဲ့
ဖေးကထွာဟးရဟန်း)

၆။ ဂုဏသမ္ပတ္တိ

(ဖေးကလေးဟး စျာန်းသမားပတ် သွစ်၊ပါး၊ အဘိ

ညာဉ်းငတ်ပါး)

၇။ အဓိကာရ

(ဖေးကထွာနှောင်ဘုရားနပ်၊ ခံးစွဉ်းစွဉ်းသက် ကျို၊
စားနက်ဟး)

၈။ ဆန္ဒ (ဖေးကမဉ်ထွာ မွေးမဲ့င်းဟးဘုရား)။

မော့ခွဲးဝဲင်းဟး ဘုရားမွန်တင် ကကွီကဆုးတောင်၊ ဘုရား
ဆုးအတွင်းနောင်၊ အချက်သွမ်းချက် ပြုံးစွံးဗွေမ၊ လးဘုရားဆုး၊
လးဘုရားငင်းဟော်တက်၊ လးနိယတဗျာဒိတ်၊ ထွာဟးဘုရား
လောင်၊ အချက်နပ်၊ချက်ကို တချက်ချက် မဉ်းတပြုံးစွံးဗွေတင်း
နောင်၊ ထွာနှောင်တောင်း ဘုရားလောင်၊ ကွပ်နောင်မ၊ အီးထွာ
ဘုရား တွမ်းရိုးမွိုန်း အီးထွာငါ ဘုရားလောင်၊ငါမဉ်းတဲ့ ယပ်ခဲင်းငါး
နပ်၊သွ။

ထွာဘုရားလောင်၊ ယပ်၊အကျောင်၊ ကဗျာ

- ၁။ မွေးမဉ်းလို၊ပို - လို၊ခိုထွာဟး
ကံးတဲ့ဟောင်ငါး - မော့ဟးဘုရား
ထွာရသေ့၊ စင်၊ - ဈာန်ရင်၊လးဒျား
ကျို၊စားသေ့ - စောင်းဗွေ သးမဉ်ထွာ ။
- ၂။ ဘုရားမွန်ရင်၊ - မော့တွင်းချိန်းခါး
ယံဖေးထွာဟး - မျတ်ငါးဘုရား

(၂၀) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

ကင်္ကီဆုတောင်း - အလောင်းတွက်တာ
သွပ်အင်္ဂါ - ဗွေဗား နောင်မေတ္တာ ။

၃။ ဘုရားရိုးမွှေး - ယူသွေးဒါးဒါး
အိုးထွာလောင်းဆား - စောင်းမားယိုးမား
ဗွေဗားသေခါး - သွပ်ပါအင်္ဂါ
ဘုရားထင်း - ယူစင်း ယိန်းယပ်အာ ။

၂။ “ **ဗောဓိသတ္တကိစ္စ** ” ကရိုးနောင် -
“ ဘုရားလောင်း ကအိုးမားဗား ထားမားဖိုး ” နှင်းသွူ။
ဘုရားလောင်း ကအိုးမားဗား ထားမားဖိုးကရိုးနှင်း ပါးရမ်း
အပါး (၁၀) နောင်သွူ။
ပါးရမ်း အပါး (၁၀) ကရိုးနောင် -

၁။ ဒါးနု ပါးရမ်း
(ဖေးဗား ၊ လူးဗား)

၂။ သီးလ ပါးရမ်း
(သျှောင်းဗား ၊ ကံဗား ၊ ထိန်းဗားနမ်း ၊ ထိန်းဗားဖြောင်း)

၃။ နေက္ခမ္မ ပါးရမ်း
(ထန်းအုံဗား တခြာကို၊ ဖေးကထန်းထိုးလ၊ ကားမသွိုး၊
ရူပသွိုး၊ အရူပသွိုးနောင်၊ ကျိုးစားမားဗား)

- ၄။ ပညား ပါးရမီး
(ထုမ်းဗား၊ ကျုံးဗား၊ သွံ့ဗား ထာသေထာဒါး၊ ထာ
လိန်းဗား)
- ၅။ ဝီရိယ ပါးရမီး
(နေးအားထေရဲင်၊ နက်မွေးမွေး၊ သတ်မွေးမွေးဗား)
- ၆။ ခန္တီး ပါးရမီး
(မော့အဟင်တဲ့ လော့ဘ ဖေးကထွာမွှိုန်း၊ မော့အကဲ့
တဲ့ ဒေါသ ဖေးကထွာမွှိုန်း၊ ယှိုန်းယော သယံးခံးဗား)
- ၇။ သစ္စာ ပါးရမီး
(ဒေါ့စွို၊ စွို၊ မာစွဉ်းစွဉ်းဗား)
- ၈။ အဓိဋ္ဌာန ပါးရမီး
(အဉ်းတဉ်းတဉ်း ခွေါင်ခွေါင်ဗား သကဲ့)
- ၉။ မေတ္တာ ပါးရမီး
(ရက်ပဲင်လို့လို့ဗား)
- ၁၀။ ဥပေက္ခာ ပါးရမီး
(အဉ်းတရားရားဗားသ)
- ပါးရမီး တပါး တပါးနပ်၊ ထွာတော (၃)ပါး၊ ထွာနဲင်းမိုင်၊
နဲးတင် -

(၂၂) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

- ၁။ လူ့တခြံ့ရိုးရိုးနောင်၊ ဟဲ့ “ ဒါနပါးရမီး ” ။
၂။ လူ့ မဲ့ နားစတင် လူ့အင်္ဂါနက်၊ ဟဲ့ “ ဒါနဥပါးရမီး ” ။
၃။ လူ့ အသက်နောင်၊ ဟဲ့ “ ဒါနပရမတ္ထပါးရမီး ” ။

အောင်းကိုင် ပါးရမီး (၉) ပါးနက်တဲ့ တပါးတပါးနောင်၊
ထွာတော (၃) ပါး (၃) ပါးစီးတင် ပါးရမီးဆီပါး အပါး (၃၀)
ထွာနဲင်းနောင်သွ။ ။

အီးလူးသက် တွမ်းရိုးမွှိန်း၊ အီးလူးငါ တခြံ့ဥစ္စား အင်္ဂါး
မဲ့ နား တစားစား တမျိုးမျိုးငါမည်းတဲ့ တယိုးတဝ်း။

စွဉ်းသွီးနက် စွဉ်းသက်မားနွောင်၊ ပါးရမီးဆီပါး အပ္ပာ၊
(၃၀) ယိုမ၊ ထွာလ၊ဘုရားလောင်တင် ကအီးထွာမား ဘုရား
လောင်ငါမည်းတဲ့ ယပ်၊ခဲင်းငါး (တယိုးတဝ်း) နောင်သွ။ ။

ပါးရမီး အပါး (၁၀) ကဗျာ

- ၁။ မျတ်ဘုရားလောင် - ဆုတောင်းကိစ္စဒါး
အင်းထွာကရေး - စောင်းမွေးဘုရား
ဒါးနယိုပါ - သောင်းသာမားမား
ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်းနက်ငါ ။
၂။ မျတ်ဘုရားလောင် - ဆုတောင်းကိစ္စဒါး
အင်းထွာကရေး - စောင်းမွေးဘုရား

- သီးလယိုပါ** - သောင်းသာမားဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။
- ၃။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး
 အင်းထွာကရေ - စောင်းမွေးဘုရား
နေက္ခမ္မပါ - သောင်းသာမားဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။
- ၄။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး
 အင်းထွာကရေ - စောင်းမွေးဘုရား
ပညာယိုပါ - သောင်းသာမားဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။
- ၅။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး
 အင်းထွာကရေ - စောင်းမွေးဘုရား
ဝိရိယပါ - သောင်းသာမားဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။
- ၆။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး
 အင်းထွာကရေ - စောင်းမွေးဘုရား
ခန္တိယိုပါ - သောင်းသာမားဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။
- ၇။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး

အင်းထွာကရေး - စောင်းမွေးဘုရား
သစ္စာယူပါ - သောင်းသာမာဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။

၈။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး
 အင်းထွာကရေး - စောင်းမွေးဘုရား
အဝိဋ္ဌာန်ပါ - သောင်းသာမာဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။

၉။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး
 အင်းထွာကရေး - စောင်းမွေးဘုရား
မေတ္တာယူပါ - သောင်းသာမာဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။

၁၀။ မျတ်ဘုရားလောင်း - ဆုတောင်းကွီဒါး
 အင်းထွာကရေး - စောင်းမွေးဘုရား
ဥပေက္ခာပါ - သောင်းသာမာဗား
 ပါးရမီး - သက်သွီး စွဉ်နက်ငါ ။

၃။ “ **သဗ္ဗသမ္ဘာရ** ” ကရိုးနောင် -
 “ **မာလို့လို့ဗား** ” (ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီ) နှင်သွ။

အီးမာလို့လို့ တွမ်းရိုးမွှိုနီး၊ အီးမာသေးသေး တပါးပေးငါ
 မဉ်းတဲ့ တယိုးတောင်း၊ မာနောင်လို့လို့ ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီ

ယိုမ၊ ထွာလ၊ဘုရားလောင်းတင် ကအီးထွာမား ဘုရားလောင်းငါ
မဉ်းတဲ့ တယိုတောင်း၊ ယပ်၊ခဲင်းငါး မရေးမရားနောင်သွ။

၄။ “ **ဗဟုဝါရ** ” ကရိုးနောင် -
“ အလဲင်ပေါင်အာ ” နောင်သွ။

ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီအကို ဖေးနေးကထွာ “ ဒါနုပရ
မတ္တ ပါးရမီး ” တင် “ အီးလူးဗွိုန်းသက်တလဲင်း ” ငါတဲ့ တယို
တင်း၊ ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါ (၃၀)ဖုံးယို မာလွေမား အလဲင်းပေါင်
သောင်သိန်းမကား ဒေါလဲင်တဒါး တဒီးတောင်းဒွမ်နောင်မ၊
ထွာလ၊ဘုရားလောင်းတင် အီးထွာမား ဘုရားလောင်းငါမဉ်းတဲ့
တယိုတောင်း၊ ယပ်၊ခဲင်းငါး မရေးမရားနောင်သွ။

၅။ “ **နိရန္တရ** ” ကရိုးနောင် -
“ မာလွေ သေးသေးနားနားမား ” နောင်သွ။

ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါ (၃၀) ယိုနောင် တနီထွ၊တနီ၊
တလာထွ၊တလာ၊ တနောင်းထွ၊တနောင်း၊ တဘဝထွ၊ တဘဝ၊
တကမ္ဘာထွ၊ တကမ္ဘာ (ပေါးတထွာတောင်း ဘုရားနပ် အောင်း
မာလွေသေးသေး နားနားမားနောင်သွ။

ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီယိုနပ် တနောင်းထွ၊တနောင်း၊
တဘဝ ထွ၊တဘဝ၊ တကမ္ဘာထွ၊ တကမ္ဘာ တွမ်းရိုးမွိုန်း အီးမာ
လွေ၊စွမ်းနီနီ၊ စွမ်းလာလာငါမဉ်းတဲ့ တယိုတင်း၊ ရွမ်စွဉ်းကထွာ

(၂၆)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

ဘုရား မင်းမားလွေ့နှောင်း သေးသေးနားနားနပ်မ၊ ထွာလ၊ဘုရား
လောင်တင် အီးထွာဟး ဘုရားလောင်ငါမင်းတဲ့ တယိုးတောင်း၊
ယပ်ခဲင်းငါး မရေးမရားနောင်သွ။

၆။ “ သက္ကစ္စ ” ကရိုးနောင် -

“ အွဉ်းအရေး မားလွေ့ဟး ” နောင်သွ။

ပေါးဟိုးခိုးဒ်တဲ့ အံးဟးဒ်မ၊ အံးတောင်းအံးဒ်တောင်း၊
ပေါးဟိုးခိုးထီတဲ့ အွေဟးထီမ၊ အွေတောင်းအံးဒ်တောင်း၊ ပေါးမဉ်
ဗင်းထာတဲ့ ဗင်းဟးမ၊ ဗင်းတောင်းအံးဒ်တောင်း၊ အံးတဲ့
အွဉ်းဟးအရေး၊ အွေတဲ့ အွဉ်းဟးအရေး၊ ဗင်းတဲ့ အွဉ်းဟးအရေး
နောင်သွ။

အနဲင်းနောင်နေနေ၊ ပါးရမီးဆီပါ၊ အပွါသွံဆီယိုတဲ့
မားတင်း အံးဒ်တင်း၊ အွဉ်းအရေး မားလွေ့ဟး၊ ယူးစံးမွိုင် လောက
လိုအခမ်းယို လူးတောင်းထာ အံးဒ်တင်း လူးဟးမ၊ ပေါးတ
ကျိုးစာ သောင်းသာဟးတောင်း ကုသိုလ်းနောင် အံးလတောင်း၊
ဗင်းလတောင်း၊ ကျိုးစာသောင်းသာဟး ကုသိုလ်းမ အံးလ၊
ဗင်းလ-ကရိုးဒ် “ ပုဂ္ဂလ ဝိသေသ - ပုဂ္ဂိုလ်းတူ ပုဂ္ဂိုလ်းမျတ် ”
အောင်ကဲးကားမိုင်ဖြာယို၊ အခြောတန်၊ အောင်ညာညာတဖြာ
လွဲမ၊

ဘုရားအလောင်တေးနောင် ရှေးလူးတမြို့တဲ့ လူးဟး

မ၊ လူတောင်း အံ့ဒါတောင်း၊ ရှေးလူသွီးတဲ့ လူဟေးမ၊ လူတောင်း အံ့သူသေတောင်း၊ ရှေးလူသက်တဲ့ လူဟေးမ၊ လူတောင်းအံ့နှောင်တောင်း၊ ပါးရမီးအလောင်းအလင်တဲ့ နှိုင်းနှောင်၊ နေနေ၊ အွဉ်းအရေ၊ ဖြူခါးမာဗွေလွေနှောင်၊ ပါးရမီးနှိုင်းနှင်မ၊ ထွာလ၊ဘုရားလောင်တင် ကအီးထွာဟး ဘုရားလောင်၊ငါမဉ်းတဲ့ တယိုတောင်း၊ ယပ်၊ခွဲင်းငါး မရေးမရားနောင်၊သွ။

၇။ “ **စိရကာလ** ” ကရိုးနောင် -
“ အချိန်းညဆွာ ” နောင်၊သွ။

ပါးရမီးဆီပါ၊ အပွါးသွံဆီယိုနပ်၊ မာစံလဲးကျွဲ၊ တသက်ပေး၊ နီသက်ပေးတဲ့ တထွာနှောင်တောင်းဘုရား၊ ဘဝလဲင်၊ တွမ်းရိုး၊ မွှိုန်း မာလွေကမ္ဘာပေါင်၊ အသောင်အသိန်းခန်းတဲ့ တထွာနှောင်တောင်းဘုရား၊ အဆွေသွတ်၊ ဖြူခါး မာဗွေလွေဟး လစ်၊အသချေးပိုင် ကမ္ဘာတသဲဉ်မ၊ ထွာလ၊ဘုရား၊ အဆွေသွတ်၊ အချိန်းညဆွာ၊ မာဟးတကားနောင်၊သွ။

ပါးရမီးဆီပါ၊ အပွါးသွံဆီယိုနပ်၊ အီးမာလွေ၊ လစ်၊အသချေး ကမ္ဘာတသဲဉ်တွမ်းရိုးမွှိုန်း စွဉ်တခြါ၊ ဥစ္စာ၊ စွဉ်သွီး၊ စွဉ်သက်ခံးယူပက် ခံးဒုက္ခ အီးမာလွေ၊ တဘဝ၊ တစိုးလိုငါမဉ်းတဲ့ တယိုတင်၊ မဉ်းမာနှောင်၊ သောင်သိန်းကမ္ဘာ၊ ချိန်းခါးဆွာညမရမကနောင်မ၊ ထွာလ၊ဘုရားလောင်တင် အီးထွာဟး ဘုရား

(၂၈) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

လောင်ငါမဉ်းတဲ့ တယိုးတောင်း၊ ယပ်ခဲင်းငါး မရေးမရားနောင်၊
သွ။

မဉ်းရွတ်ထွားချာ အယပ်အခဲင်း (၇) ချက်နောင်-

- ၁။ ဗောဓိသတ္တ -
ကအီးထွားဟး ဘုရားလောင်နပ်တဲ့ တယိုးတမ်း။
- ၂။ ဗောဓိသတ္တကိစ္စ -
ကအီးမားနောင် ဘုရားလောင်ကိစ္စကရိုးဒါး ပါးရမီးဆီပါ၊
အပ္ပါသွံဆီတဲ့ တယိုးတောင်း။
- ၃။ သဗ္ဗသမ္ဘာရ -
ကအီးမားလွေ့လို့လို့ဟး ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီကရိုး
နောင်တဲ့ တယိုးတောင်း။
- ၄။ ဗဟုဝါရ -
ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီယို ကအီးမားလွေ့ဟး အလဲင်း
ပေါင်းသောင်သိန်းမကား ဒေါ့လဲင်းတဒါးတဒါးခွမ်ကရိုး
နောင်တဲ့ တယိုးတောင်း။
- ၅။ နိရန္တရ -
ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီယိုနောင်၊ ကအီးမားလွေ့ဟး
သေးသေးနားနား၊ အုံပဆားမလ၊ ရွမ်ဗေထွာဘုရားကရိုး

နောင်တွဲ တယိုးတောင်း။

၆။ သက္ကစ္စ -
ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီယိုနောင်၊ အွဉ်းအရေ၊ ကအီးမာ၊
လွေ့ဗား၊ မာတောင်းလတောင်းကရိုနပ်တွဲ တယိုး
တောင်း။

၇။ စိရကာလ -
ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီယို ကအီးမာလွေ့နွောင်၊
သောင်သိန်ကမ္ဘား ချိန်းခါးဆွာည မရမက ကရိုနောင်၊
တွဲ တယိုးတောင်း။

အင်္ဂါနွတ်ပါ၊ ဗွေခါထွဲတဲင် ဘုရားမွန်ရို “ပုဂ္ဂိုလ်းမျှတ်ယို
နပ် တိတ်ချကေန်း အမန်းအီးထွာဘုရား” လခါငေါင်းဟော်တက်
(နိယတဗျာဗိတ်) နဲင်းနပ်ထွဲတွေ့၊ ပါးရမီးဆီပါ၊ အပ္ပါသွံဆီ
လို့လို့စင်စင်ယို ဖြဲခါမာလွေ့ အလဲင်းပေါင်၊ သောင်သိန်မကာ၊
စွဉ်းဥစွား လူးတမြို၊ စွဉ်းပိုလူးမာ၊ စွဉ်းသွီးလူးသက်၊ အွဉ်းအရေ၊
နက်လွေ့ သတ်လွေ့ တဘဝထွဲတဘဝ၊ တကမ္ဘားထွဲတကမ္ဘား
ချိန်းခါးဆွာည၊ ခံဒုက္ခခံယပ်၊ တုပ်တပ်ရွှီးလွား၊ အစားစား
အမျိုးမျိုးထွဲတဲင် အောင်းမျင်းလခန်း အယပ်အခဲင်းနွတ်ရန်း
နပ်မ “ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ - ထွာလွဉ်လဘုရား လောက
ကိုယို” နောင်သွဲ။

(၃၀) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

ကွပ်နှောင်မ၊ ကအီးထွာဟး ဘုရားနှောင် (ဒုလ္လဘော
ဗုဒ္ဓပြုဒေါ) ယပ်ခဲင်းငါး (တယိုးတောင်း) နှပ်သွူ။

ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓပြုဒေါ ကဗျာ

- ၁။ ဘုရားလောင်မျှတ် - ကသတ်မာဒါး
စွမ်းမျိုးဗွေညီး - ပါးရမီးဆီပါး
အာလဲင်းချိန်းည - ဒုက္ခယပ်ဟး
အောင်းသောင်းလ - နှောင်မ၊ ထွာဘုရား ။
- ၂။ ဗုဒ္ဓပြုဒေါ - ဒုလ္လဘောရိုးဒါး
ကအီးထွာဟး - ဆရားဘုရား
ယိုးတင်းလာလာ - ကျိုးစာမာဟး
ပါးရမီး - သက်သွီး စဉ်နက်ငါ ။
- ၃။ ထွာဘုရားစောင်း - ယိုးတောင်းယပ်ငါး
ခွဲသားသနား - ချိန်းခါးနှောင်ရား
ယိုးတောင်းနေနေ - ယံသေခါးဟး
ခွိုက်ကမော့ - ထွိုက်ရော့ ကုသိုလ်မာ ။

ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓပြုဒေါအခန်း၊ ထွူယိုသွူ။

ဗျောင်နယ် “ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော ”အခန်း

“ ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော - ကအီးထွာချာ
ဗားယင်းလိုနောင်၊ တယိုးတောင်း ”

ဗျောင်နယ်စွဲစွဲက -

ဥပမား - ဝိန့်တန်ကို ခင်းလမ်းတထွောင်းထွောင်းနပ်၊
အောင်းကပ်တဖူးတန်၊ လွေ့သဲင်ယိုး၊ လိုးလွေ့သဲင်အာ၊ ဖြေ့စာ
ကူကားရော၊ ဘုရားတဲ့ အောင်းဟေ့ပေး၊ လိုးမေးတဲ့ ဖျော်လမ်း
ကီ၊ လိုးထီတဲ့ ဖျော်လမ်းထျ၊ မဉ်လအမျိုးမိုင်၊ အောင်းဟေ့၊
ခင်းလမ်းရော၊ ခင်းလမ်းဟောင်နဲင်းနောင်နပ်၊ ခွေမဉ်လ၊ နာမဉ်အုံ၊
အောင်းရိမ် အင်းရမ်နေးစဉ်းလို့ဝင်၊ ဖေးနေးကလုဗား၊ ဖေးနေးကအုံ
ဗားနောင်ကိုနောင်၊ ဖြေ့ဗားကား၊ ဖေးဗားအာ၊ လို့အာဗား အနီ၊
အရင်၊ ကွပ်နောင်မ၊ ကအီးလုဗား ခင်းလမ်းနဲင်းနောင်နောင်၊
တယိုးတောင်းနောင်သွ။

ဥပမား အပ္ပန်ဝီနဲင်းနပ်၊နေနေ လိုးခမ်းလိုးဘဝယိုနပ်-

- ၁။ ခင်းလမ်းဟောင်
- ၂။ ခင်းလမ်းရော
- ၃။ ဘဝဟောင်
- ၄။ ဘဝရော

(၃၂) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

၅။ အခွင်အရေးဟောင်

၆။ အခွင်အရေးရော့

အချက်ယို (၆) ချက် ဗွေပြွေစွဲနောင်သွ။

၁။ “ ခင်းလမ်းဟောင် ” ကရိုးနောင် -

လိုခမ်းယိုနောင် ဘုရားပွင့်သော့၊ ရဟန်းသံဃာအောင်
သော့၊ သားသနားလေသော့ စတင်ခဲ့ဦးနောင်ဖုံးတွေ့ ရိုးဟား
“ ခင်းလမ်းဟောင် ” နောင်သွ။

၂။ “ ခင်းလမ်းရော့ ” ကရိုးနောင် -

အံ့ဟေ့လိုအခမ်းယို မားမွေးမွေးကုသိုလ်းတင် ကလိုဒါး
လိုချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာနှင့် အောင်းလနွှောင်
ဒျားတွေ့ ရိုးဟား “ ခင်းလမ်းရော့ ” ရော့နောင်သွ။

၃။ “ ဘဝဟောင် ” ကရိုးနောင် -

လိုဘဝယိုနောင် ထာသူးသေအောင်၊ ကိုကွယ်ဟား
ရတနာသုမ်ပါ၊ မာနွှောင်ကုသိုလ်း စတင်ခဲ့ဦးနောင်တွေ့ ရိုးဟား
“ ဘဝဟောင် ” နောင်သွ။

၄။ “ ဘဝရော့ ” ကရိုးနောင် -

ထွာလိုဘဝမ၊ ထွာဟားဘုရား၊ ဗိုင်းဟားသျှင်း၊ ခံးဟားစင်

စတင် နှိုင်းနှိုင်းတွေ့ရ ရှိဟေ့ “ဘဝရော့” နောင်သွေ။

၅။ “ အခွင့်အရေးဟောင်း ” ကရိုနောင် -

လိုခမ်းလိုဘဝယိုနှိုင်း ကပ်ဟေးဘုရားသွမ်း၊ လောင်းဟေး
သံဃာသွမ်း၊ အွဉ်းပိုင်ဟေးသျှင်း၊ အွဉ်းခံးဟေးစင်၊ နားဟေးတရား
စတင်နှိုင်းနှိုင်းတွေ့ရ ရှိဟေ့ “အခွင့်အရေးဟောင်း” နောင်သွေ။

၆။ “ အခွင့်အရေးရော့ ” ကရိုနောင် -

လိုခမ်း လိုဘဝယိုခါနောင်၊ အင်းဘုရား တရား သံဃာ
ရတနာသုခပါ၊ သားသနား အောင်းလေဗွာတွင်းတင် မဉ်မာ
ဒါးနဲ့၊ သီးလနဲ့၊ ဘာဝနာနဲ့၊ အချိန်မဲ့၊ အနီမဲ့၊ အလာမဲ့၊
အနောင်းမဲ့၊ တရိုတောင်း မာနွှောင်ချား စတင်နှိုင်းနှိုင်းတွေ့ရ
ရှိဟေ့ “အခွင့်အရေးရော့” နှိုင်းနှိုင်းသွေ။

ဘွဲ့ (၃၁)ခမ်း ခင်းလမ်းအကို ကအောင်းဒါး ငါးရဲ့ဘဝ၊
တိရစ္ဆာန်ဘဝ၊ ပိတ္တာဘဝ၊ အသူရကယ်ဘဝ၊ ဂူပအသညသတ်
ဗြဟ္မာဘဝ၊ အဂ္ဂပဗြဟ္မာဘဝဖုံးနောင်၊ ကွပ်တမာနွှောင်တောင်း
ကုသိုလ်တင် ဘဝဟောင်းမွေးတမ်း၊ ဘဝရော့မွေးတောင်းနောင်၊
သွေ။

လူ့စတုမာဟာရာဇ်၊ လူ့တာဝတိံသား၊ လူ့ယားမား၊

(၃၄)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါ၊

လူတုသီးတာ၊ လူနိမ္မာနရတိ၊ လူပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီးသီးဖုံး
ဘဝတဲ့နောင်၊ ထေထန်းထို၊ အသညသတ်၊ အမ်းကဲ့င် ရူပဗြဟ္မာ၊
မျိုး (၁၅)မျိုး ဘဝဖုံးတဲ့နောင်၊ ညညတလင်းပေး အောင်းမာ၊ ဟေး
ကုသိုလ်းတင် ရှိ၊ ဟေး ဘဝဟောင်နောင်သွ။

ကွေးတွေ့၊ အောင်းလူဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝနောင်၊ ထွာ
နောင်တောင်းဘုရား၊ ဗွင်ဟေးတောင်းသျှင်း၊ ခံးဟေးတင်းစင်တင်
လူဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝနောင်၊ ဘဝရောမွေးတောင်းနောင်သွ။

လိုဘဝယိုနောင်၊ ကိုးကွယ်းဟေး ရတနာသုမ်ပါ၊ မာ၊ ဟေး
ကုသိုလ်း၊ ထွာဘုရား လေးချား၊ ဗွင်သျှင်းလေးချား၊ ခံးစင်လေးချား
(ဘုရားတဲ့ လိုပိုချား၊ ဗွေးသျှင်း၊ ဗွေးစင်ဖုံးတဲ့ လိုပိုချား) တင်
ဘဝရောလဲဦးက လူဗြဟ္မာသီး ဘဝနောင်သွ။

ဥပမား - ပါတဖြာနောင်၊ အောင်းသော့ဝိန်းတန်ကို
အနီအရင်၊ သံးအောင်း၊ သံးလခင်းလမ်းဟောင်၊ ခင်းလမ်းရော၊
နမ်းကျင်တရားတဲ့ သံးဟောင်၊ ယားဒါးတောင်းထား၊ သံးကဲ့င်း၊
ဖြေစာကူကား တိတ်တိတ်တင် ပါနောင်နောင်၊ ထင်းလွေထင်း
လွေ၊ ခြွေလွေ၊ ခြွေလွေစွဉ်းချားနောင်သွ။

ဥပမား အဗ္ဗန်ဝီနိုင်းနောင်နေနေ၊ လိုတဖြာနောင်၊ သင်၊

တောဒသော၊ သားသနားလေကို၊ အတိတ်ဘဝ ကုသိုလ်ကံး
 (အနီ၊အရင်၊)၊ ယိုခါ ပစ္စုပ္ပန် ကုသိုလ်ကံး (အနီ၊အရင်၊)တဲ့
 သံးအင်၊ သံးအုံအောင်းသော၊ ပတိဂ္ဂပဒေသ (ခင်းလမ်းဟောင်း၊
 ခင်းလမ်းရော၊) ကို၊ နမ်းကျင်တရာတဲ့ သံးဟောင်း၊ မာဒါး
 တောင်း အကုသိုလ်၊ သံးကဲ့င်း၊ ကုသိုလ်တရာတဲ့ ကျို၊စာမာ၊
 လွေ့တိတ်တိတ်တင် ပါ၊နောင်နောင်၊ ဘဝယိုခါတဲ့ မဉ်းအို၊
 လွီးဟွမ်၊ မဲ့ငါ မေတ္တာတန်၊ ဘဝငါတာသူတဲ့ လိုချမ်းသား
 အတွက်တာ ကုသိုလ် ကံးအဋ္ဌိ၊ လုပ္ပိလုပ္ပင်၊ လုပ္ပိလုပ္ပင်၊
 သေစွဉ်းဒျာတွေ့၊ တစိုးထွေတစိုး ထင်းမပ်မပ်၊ တဇာတ်ထွေ
 တဇာတ် ထင်းကီကီစွဉ်းဒျာနောင်သွေ။

ကွပ်နောင်မ -

သင်အောင်းလိုနဲ့ ၊
 အုံဟောင်ဟောင်ထား ။
 ချမ်းမာဒါဒါး
 ချမ်းသားငါငါ ။
 စွမ်းဟာစွမ်းနီ၊
 တောင်ခါနော ။ ။

ကဒေါထွေယိုနောင်၊ အဟောင်ဖဲ့ တဖူးသား၊ လိုဟပ်လို

(၃၆)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါ၊

ဒါးသီးဖုံး အတွက်တာနောင်သွ။

လသွ။ခင်းလမ်းဟောင် ခင်းလမ်းရော့တဲ့ ပေါးတအုံ
ဟောင်ဟောင်တောင်း၊ ပေါးယားဒါးထား၊ ပေါးတကျိုစာတောင်း
အတိုတက်ဖွဲနောင်၊ လင်ဖွိုးထဲလ ဒုက္ခယင်းချားနေနေ။

ဥပမာ ပါတဖြာနောင် အောင်းသော့ဝိန်းတန်၊ လခင်း
လမ်းယံ၊ ခင်းလမ်းရော့၊ အနီအရင်တဲ့ အင်းချား၊ ကွဲတွေ့
နမ်းကျင်တရားကဲ့င်၊ အုံဟောင်ဟောင်တောင်းထား၊ အွေဒေါဝ်၊
တော့ဖိုင်း၊ လယံခွေလယံနား၊ ထားမာသေခွမ်၊ ပွမ်ဆာတွယ်
နက်၊ နိတ်စက်ပိုမာ၊ စာပေါင်းတမြို့၊ ယားထိုဥစ္စား၊ ဆရာမွိုးဖါ၊
ပိုမာအငင်း နားတောင်းလာလာ၊ ပေါးမာနဲင်းနောင်နောင်၊ လင်
ဖွိုးထဲလ၊ ဒုက္ခဗားရင်ရင်နောင်သွ။

ဥပမာ အဗွန်ပီ နဲင်းနောင်နေနေ၊ သဲင်အောင်းလိုဒုံ၊
သဲင်အုံလိုခမ်း၊ လခင်းလမ်းဟောင် ခင်းလမ်းရော့ ကရိုနောင်တဲ့
ဘုရား တရား သံဃာရ ရတနာသုမ်ပါ၊ သေငါတောင်း၊ ရိုးသေး
တောင်း၊ ဆရာမွိုးဖါ၊ လိုပြားလိုတန် သေတောင်း၊ ဒါးန သီးလ
ဘားဝနား မာတောင်း၊ ဂူချား အသ၊မွိုက်၊ ကျိုက်ချား အကဲ့င်၊
မာချား အကဲ့င်၊ ဒေါချား အကဲ့င်၊ ကျုံးချားအကဲ့င်၊ ခွမ်မာချား
ဒုစရဲက်ပဲင်၊ လွေသဲင်တောချား တဖူးမား၊ ပေါးမာနဲင်းနောင်နောင်

လက် လိုဘဝတဲ့ အကျိုးအပ်ထောင်း၊ သင်ရွှမ်တော့ချား ဒုက္ခန္တီ၊
သင်ကတော့ချား အပါယ်ဆုတန်တင် ခန္ဓာကိုင်လီ မဉ်းသီသူ၊
နောင်၊ ငါးရဲင်၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပိတ္တာ၊ အသူရကာယံ၊ အပါယ်၊
လစ်ခမ်း၊ ခင်းလမ်းဒုက္ခ၊ ဌာနဦးလျား၊ ငွိုးငါးသောင်တန်၊ ယပ်၊
ဖြန်မရမက၊ လင်းလထဲဖိုး၊ အီးတိုးလွေသော့၊ အီးမော့ထာဒုက္ခ၊
ဘဝပေါင်၊ တွက်မဒါး၊ အီးခံးဟး ညမွေးမင်းစွဉ်းထာနပ်သွ။

ပေါ်ထဲသွ။ အပါယ်ခမ်းကို တလင်းတဲ့ ကအီးသင်ထွာချာ
ဟးယင်းလိုနောင်၊ တယိုးတောင်းအကျောင်၊ နီမွေးဘုရား၊ ဥပမား
ပွိုးခိုင်း တက်တိုင်နဲင်းယို -

“တဖူးတလီးနောင်၊ (ဒိုအအို တဖွဲငါ) အအိုအောင်း
တဖွဲလွမ်း၊ လွဉ်းသော့၊ ထီတန် သမုဒ္ဒရာကို၊ တလီတန်ထွား
တင် တဖူးနောင်၊ ခြဉ်းတို့၊ ခြဉ်းကွဉ်း၊ ခြဉ်းနောင်၊ ခြဉ်းထင်၊
(တဖူးနောင်၊ အောင်းစွဲစွဲတင်း တထွောင်းချင်း)။

ထီတန် သမုဒ္ဒရာကိုနောင်၊ ကြွေမဲ့ခွေ အောင်းတဟး၊
အနင်းတရားလို့ အနင်းတရားလို့မ၊ ကြွေနောင်၊ (အကတူး)
ပေါ်ထန်း ထီတခိုး တလင်းလွမ်း၊ တဖူးတဲ့ဖျော်၊ ကြွေကတူးတဲ့
ပေါ်တွေ့၊ တဖူးအိုတွမ်း ကြွေကတူးနောင်၊ တနနဲ့စွဉ်းလို့ဝင်၊
တဖူးအို ကအီးလွေအောင်းဆုပ်၊ ကြွေကတူးနောင်၊ (ယိုးနေ
ဟောင်း) ယိုးတောင်း၊ ယိုးတောင်းကရိုကီလဲ့ ညညတလင်းပေး

(၃၈)

ဒုလ္လဘတရာ၊ ငတ်၊ပါ၊

နောင်၊ အစင်းအောင်းဆုပ်၊ဒါးနေနေ။

လို၊မြို့က် ပေါးထဲသွ။ အပါယ်ခမ်းတလင်းတဲ့ ကအီးသင်၊
ထွာချာဗားယင်းလို၊နောင်၊ အယပ်၊ခင်းလဲဦးက နပ်၊မဲ့၊မဲ့၊အ
ကျောင်း၊ နီဗွေးဘုရာ၊ ဟော်၊သေ၊ခါ၊ သုတ္တန်းပိဋကတ်၊ မဇ္ဈိမ
နိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတေား (လိတ်မဲ့ငါ - ၂၀၇) ကို
လယိုအတွိုင်၊သွ။

“ အတော ဒုလ္လဘတရာဟံ ဘိက္ခဝေ မနုဿတ္တံ ဝဒါမိ
သက္ကံ ဝိနိပါတဂတေန ဗာလေန ”။

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး - လို၊မြို့က် ပေါးထဲသွ။ အပါယ်ခမ်း
တလင်းတဲ့ ကအီးသင်၊ထွာချာဗားယင်းလို၊နောင်၊ အယပ်၊ခင်းလဲဦး
က နပ်၊မဲ့၊မဲ့၊ ခွေဟော်၊နဲဦးနောင်၊”

ပွိုးထမဲ့၊နဲးတင် -

“ န ဟေတ္ထ ဘိက္ခဝေ အတ္ထ ဓမ္မစရိယာ သမစရိယာ
ကုသလကြိယာ ပုညကြိယာ”။

“ရဟန်းသီးဖုံးဟွေး - အပါယ်ခမ်းကိုယိုနပ်၊ အကျင်၊
မျတ်ဖုံး၊ အကျင်၊စို့၊ဖုံး၊ မာ၊ကုသိုလ်းဖုံး၊ ထာ၊မာ၊ထွာအီ ကုသိုလ်း
ဖုံး ကွပ်တအဲဉ်ထောင်းနောင်၊သွ။

မဉ်းဒေါ၊ဗား ယို၊ယို၊နောင်၊ -

ကွပ်ကုသိုလ်းမ၊ ထွာလ၊လို၊ မဉ်းမားဗားကုသိုလ်းနဝ်၊
အီးထွာချာမွိုင်လို၊ အပါယ်းခမ်းသားနဝ်၊ သံးတမားနွောင်တဝ်း
ကုသိုလ်းတဝ် ကအီးထွာချာဗားလိုနဝ်၊ တယိုတဝ်း (ယပ်ငါး
မရေမရား) နဝ်သွ။

မဉ်းအွဉ်းနယ်ထင်းဗား အကျောင်းခရား ခးတစွိုးနဝ်၊ အဝ်း
နဲင်းယို - နီမဲ့ဆလ ဘဝပစ္စုပ္ပန်၊ တိရစ္ဆာန်၊ ဖိုး ပနား ယူး ဝါး
ဒေး ထ စတင် နဲင်းနဝ်ဖိုးနဝ်၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ စတင်
အကုသိုလ်းဖိုး အဝ်းပြိုးသော့ထာ၊ ဝွေသီးခန္ဓာကို၊ တွိုးကုသိုလ်း
ယို သမ်းတထွာနွောင်တဝ်းတဝ် ထဲချာဒျား အပါယ်းဘဝ ကားမဲ့င်
ပြန်ပြန်၊ တေားတေား တထန်နွောင်တဝ်း အပါယ်းဘဝ။

ဗုဒ္ဓ - ဘုရားရီ၊ “ ကသင်ထွာလိုနဝ်၊ အဆွေအအာ
တတျာလဲးကွိုး၊ ဟံးဖွန်၊ စူမီးနာလွမ်၊ ကလွေထွာ အလောင်းလင်
နဝ်၊ အဆွေအအာ တတျာစွဉ်း ဟံးတန်ပထဝီယို ” နဲင်းနဝ်သွ။

“ မွေးသွ။ နဲင်းနောင်ဟ၊ နီမဲ့ဆလ ဘဝယိုခါ လို၊မွေ
အာငါးနောင်အီ ” ရီခရား အောင်နဲင်းနောင်။

မဉ်းယူး တဖောင်းတဖင်းနဝ်၊ ထင်းဒါးလိုအာနဲင်းနောင်၊
ကွဲးထွေ၊ မဉ်းယူးယွယွ မဉ်းထောက်ဆတွမ်း တိရစ္ဆာန်နောင်ခါ
လိုတအာတောင်၊ လိုအောင် တစီစော့ပေးဒျား။

မွေးချား - ယူးမြိုင် အပါယ်းဘဝသူ့မြိုင်၊ ငါးရဲင်၊ တိရ-
 ဣန်း၊ ပိတ္တာ၊ အသူးရကယ်း၊ အပါယ်းလစ်းဘုံအကို အလင်ယို
 ယူးယားမြိုင်နွမ်း၊ ယူးထွားဗော့၊ ‘ထိုင်း’တမျိုးနောင်၊ ထိုင်းတဲ့
 ထိုင်းရိမ်၊ ထိုင်းချား၊ ထိုင်းဆာ စတင်နိုင်းနောင်၊ အမျိုးပေါင်၊
 အောင်းအာတန်။

တမျိုးတမျိုးကိုနောင်တဲ့ ထိုင်းရိမ်၊ အောင်းကားမဲ့၊ ဟား၊
 ထိုင်းချား အောင်းကားမဲ့၊ ဟာ၊ ထိုင်းဆာ အောင်းကားမဲ့၊ ဟောင်း၊
 အင်ဖြောင်းယောင်းကား၊ ဒေါ့စောင်းအီးဒါးနဲ့၊ ထိုင်းရိမ်ပေးခြင်
 ခြင်ငါမည်းတဲ့ အာလဲဦးက နီလို၊ ကားမဲ့၊ ရေင်ရေင်လဲဦး။

အောင်းကဲ့င်နေက တဝတ်၊ ဖုံး၊ တမူဖုံး၊ တနေဖုံး၊ ဖီးဖုံး၊
 ဖီးအွာဖုံး၊ ဖိုး ပနား ယူး ဝါး သေ ဆင် တပင် ထွီးထော့၊
 မည်းဒေါ့လိုလိုမြိုင်ဟ ဘဝမနုဿား လိုအင်းတစီးပေးချား ကရိုး
 နောင်၊ စင်းစွဲဟောင်ငါး မရေမရားနောင်၊ သွ။

ဒုလ္လ မနုဿတ္တ ကဗျာ

၁။	ခင်းလမ်းယံက	-	ဘဝဟောင်ငါး
	ကားနီကလို	-	ကုသိုလ်းခွမ်မာ
	ခွင်၊ ရေဖုံးယို	-	လိုပိုမနုဿား
	ယံလဲဦးချား	-	ဗြဟ္မား လူးသီးအာ ။

- ၂။ သံ့ဆီတခမ်း - ခင်းလမ်းအုံဟး
အပါယ်လမ်းခမ်း - ခင်းလမ်းနှောင်ရား
ကုသိုလ်မမား - ကင်ညာချမ်းသာ
ညမ်းတိုးတား - ခိုးလျား ဘဝဆာ ။
- ၃။ လူသီးသူခမ်း - ခင်းလမ်းဗြဟ္မာ
သားယားတဲ့ယင်း - ပဉ္စေရ်ဘုရား
တပဲ့ချင်းစင် - လွစ်ကင်ထိုးချား
ကုသိုလ်တား - လောဟး နီလိုခြာ ။
- ၄။ နီလိုအခမ်း - ခင်းလမ်းယံငါး
ကုသိုလ်မားချား - နားဟးတရား
ချင်းစင်အာပါ - ဘုရား ရဟန္တာ
ထွာလိုခမ်း - ကျိုးသမ်း ချမ်းသာအာ ။
- ၅။ ကွပ်ပိုးနှောင်ခါ - ကထာသော့ဒါး
လိုခမ်းယိုနှော - ကူကောအများ
ဟောင်းဒါးနှောင်ရား - ကျိုးစားလွေဟး
ဘဝဆက် - တိုးတက် ထင်းငါငါ ။

ဒုလ္လဘော မနုဿတ္ထအခန်း ထွ်ယိုသွါ။

* * * * *

ဗျောင်နယ် “ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိ” အခန်း

လိတ်အုပ်စခါကိုဖုံးနှင်၊ ကဲဦးအာအာ အင်းဒျား “ သဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ ” နဲ့ငါးနောင်။

“ သဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ ” ကရိုးနောင်၊ ပြုံးစွမ်းဒျား သဒ္ဓါဒုတရား တမျိုးလွမ်း၊ “ သမ္ပတ္တိ ” ပြုံးစွမ်းငေါင်း သာမညယိုနောင်၊ တမျိုး လွမ်းတကားတောင်း၊ “ တမျိုးလွမ်းတွမ်း တကားတောင်း ” ငင်းနီ မျိုးယိုနောင်၊ “ တမျိုးကားတောင်း ” ငင်းယိုနောင်၊ အချက်ယိန်းအာ၊ အချက်ယိန်းအာတင် ယိန်းပြုံးစွမ်းအာ၊ ယိန်းစွမ်းနောင်သွ။

ကွပ်နောင်မ၊ သီလကွန်း ဋီကားတသာ (လိတ်မဲ့ငါ- ၂၀၈) နောင်၊ ရိုးနဲ့ငါးယို -

(ပေါတ္တကေသု ပန “ ဒုလ္လဘာ သဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ ” တိ ပါဠော ဒိဿတိ၊ သော အယုတ္တော။)

(ပြန်းပအိုဝ်း - လိတ်အုပ်ယင်ဟန်းကိုနောင်၊ အောင်း “ ဒုလ္လဘာ သဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ ” နဲ့ငါးနောင်၊ အောင်းနဲ့ငါးနောင်နောင်၊ တသင်တောင်း၊ တမွေးတောင်း) ဖက်ထဲထို၊ “ သဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ ” ကရိုးဒါး ငေါင်းနောင်သွ။

ယပ်ခဲင်းဒျား သဒ္ဓါဒုတမျိုးလွမ်း တကားတောင်း၊ အချက် အလောင်းအလင်ဖုံးတဲ့ ယပ်ခဲင်းအာတန်။

ကွပ်နောင်မေ -

“ ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိ ”

ဒုလ္လဘာ - ယပ်ခွင်းငါး ၊

သမ္ပတ္တိ - ပြုံးစွဲး ၊

ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိ - ကအီးပြုံးစွဲး အမျိုးမျိုးတဲ့
တယိုးတောင်း။

ထွာလသွေလိုတဲ့ ဖေးနေးကလယိုးယိုး နိဗ္ဗာန်နောင်၊
အောင်းလိုထင်းက ထမဲ့။

အောင်းလိုထင်းက -

၁။ အဂါးပြုံးစွဲးမေ

၂။ သဒ္ဓါးတရားပြုံးစွဲးမေ

၃။ စက် ၄-ပါး ပြုံးစွဲးမေ စတင်ခဲ့င်းနောင်၊ဖုံးသွေ။

အဂါးပြုံးစွဲး ကရိုးနောင် -

စက္ခုန္ဒိယသမ္ပတ္တိ - မဲ့ထီးဟေး၊ မဲ့မည်းထီးမေ ထီးဟေးဘုရား၊
ဝိုင်းဟေးဘုရား။

သောတိန္ဒိယသမ္ပတ္တိ - နားဟိုန်ဟေး၊ နားမည်းဟိုန်မေ နားဟေး
တရား၊ မဲ့နား စတင်အဂါး ကအီးပြုံးစွဲး
ဟေးခဲ့င်းနောင်တဲ့ တယိုးတောင်း။

သဒ္ဓါးတရာ၊ပြု၊စုံ၊ ကရို၊နောင်၊ -

ဖေးနေးကုသိုလ်းကထွာ၊ ဖေးနေးကလ၊ လို၊ချမ်းသာ၊
လူ၊ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ချမ်းသာ၊နောင်၊ သဒ္ဓါးတရာ၊ ယိုတပါ၊တဲ့
အရေးတန်ငါး။

“ သဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ ” သဒ္ဓါးတရာ၊ မဉ်းပြု၊စုံ၊ခါ၊နောင်၊မ၊
ထွာလ၊ ကုသိုလ်း၊ လ၊နောင်၊ ထာ၊ချမ်းသာ၊။

မွေးသွ။ “ သဒ္ဓါး ” အဓိပ္ပါယ်၊နောင်၊ ရှိ၊နဲ့၊မင်း၊။

သဒ္ဓါးအဓိပ္ပါယ်၊ - ယွမ်းအံး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃား၊ ကံး၊
ကံးအကျိုး၊ ယွမ်းအံး ယိုငတ်၊မျိုး၊နောင်၊
ဟဲ့၊ “သဒ္ဓါး” နောင်၊သွ။

“ဘုရား” ကရို၊နောင်၊ - ပုဗ္ဗနိဝါသာနု၊ဿတိဉာဏ်း၊
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်း၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်း စတင်
ဉာဏ်းဖုံးယိုတဲ့လ၊ သစ္စာတရာ၊ လစ်၊ပါ၊တဲ့သေ၊ ဘုရားဂုဏ်း
တေးကွတ်၊ပါ၊တဲ့ဗွေ၊ ဘုရားစစ်၊ ဘုရားမဲဉ်းနဲ့၊ နီကအဝံးကို၊
ကွယ်ဒါး “ပုဒ္ဓဂေါတမ” ဗွေဘုရားနပ်၊သွ။

“တရား” ကရို၊နောင်၊ - ဂုဏ်းတေးသူပါ၊ ကဗွေခါဒါး
ဘုရားစစ်စစ် ကဟော်၊ထန်း တရားစစ် တရားမဲဉ်းဖုံးနောင်၊သွ။

“သံဃား” ကရို၊နောင်၊ - ဂုဏ်းတေးကွတ်၊ပါ၊ ကဗွေခါ၊

ဒါး အရိယားသံဃာတို့ သီလဝန္တပုထုဇဉ်း ရဟန်းစစ် ရဟန်းမဲ့
ဖုံးနှောင်သွ။

“ကံ” ကရိုနှောင် -

ကမ္မ - ထာမာ၊ ၊

ကုသလကမ္မ - ကုသိုလ်ကံ၊ ကုသိုလ်ထာမာ ။

အနဝဇ္ဇ - အပစ်အဉ်ထောင်း ။

အကုသလကမ္မ - အကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ထာမာ ။

သာဝဇ္ဇ - အပစ်အောင်း ။

ထာမာယိုနှံ အပစ်အဉ်ထောင်း၊ ထာမာဟင်၊ ကုသိုလ်
ကံ။ ထာမာယိုနှံ အပစ်အောင်း၊ ထာမာဟင် မွေးတောင်း၊
အကုသိုလ်ကံ။

ကုသိုလ်ကံတို့ အကုသိုလ်ကံ ယိုနီပါသွ။

“ကံအကျိုး” ကရိုနှံ - (ကုသလာ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက
လက္ခဏာ) ကုသိုလ်ဖုံးနှောင် အပစ်အဉ်ထောင်း၊ အကျိုးဖေးချား
ထာချမ်းသာမျိုး။

(အကုသလာ သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါက လက္ခဏာ) အကု
သိုလ်ဖုံးနှောင် အပစ်အောင်း၊ အကျိုးဖေးချား ထာဒုက္ခမျိုး။

ကုသိုလ်ကံအကျိုး တွမ်းအကုသိုလ်ကံအကျိုး ယိုနီမျိုး
သွ။

“ယျမ်းအံ့ ရတနာသုမ်ပါ” ကရိုနောင် - ဘုရားစစ်စစ်
 ဒျား၊ တရားစစ်စစ်ဒျား၊ သံဃာ့စစ်စစ်ဒျား ယျမ်းနောင်၊ ယျားတူး
 ယျားမားတင်း ရတနာသုမ်ပါအလောင်း၊ သကြောင်းသစင် သစ္စာ
 ဖြိုးဒျားနဲ့နင်းနင်းနင်း ဟဲ့ “ယျမ်းအံ့ရတနာ သုမ်ပါ” နင်းသွ။

“ယျမ်းအံ့ကံ” ကရိုနောင် - ယိုနောင် ထာမာအပဲစ်
 အဲဉ်ထောင်း၊ ကုသိုလ်ကံ။ ယိုနောင် ထာမာအပဲစ်အောင်း၊
 အကုသိုလ် ကံ၊ ယျမ်းအံ့ ထာမာအလောင်းနဲ့နင်းနောင်နောင်၊
 ဟဲ့ “ယျမ်း အံ့ကံ” နောင်သွ။

“ယျမ်းအံ့ ကံအကျိုး” ကရိုနောင် - မဉ်းမာကုသိုလ်
 ကံ (ထာမာဟော) နောင် အကျိုးအီးခံစားမာ အဟော
 အဒါ ထာချမ်းသာ၊ မဉ်းမာ အကုသိုလ်ကံ (ထာမာကွဲင်)
 နောင် အကျိုးအီးခံစားမာ အခိုးအလျား ထာဒုက္ခ၊ ယျမ်းအံ့နဲ့
 နောင် နောင် ဟဲ့ “ယျမ်းအံ့ကံအကျိုး” နောင်သွ။

သဒ္ဓါတရားအစစ် - ယျမ်းအံ့ဒျား ဘုရား တရားသံဃာ
 စစ်စစ်တွမ်း ကံ၊ ကံအကျိုး ယိုငတ်မျိုးမ ဟဲ့ “သဒ္ဓါ တရား
 အစစ်” နောင်သွ။

သဒ္ဓါတရားအတု - ကယျမ်းအံ့ဒျား ဘုရားတု တရား
 တု၊ သံဃာတုဖိုး၊ ထာမာချားမဲ့ ချားနား၊ ထာမာ အစားလိန်း
 လဲဉ်ဖိုး နဲ့နောင်နောင် “သဒ္ဓါတရားအတု” တန်ဖိုးဒျားနောင်
 သွ။

ကယျုမ်းအံးဒျား အမားဖုံးရဲးနောင်ဖုံးနဝ် တဟဲ့နောင်
တောင်း၊ တထွာနောင်တင်း သဒ္ဓါးစစ်စစ်၊ ဟဲ့ဟားဒျား၊ ထွာဒျား
“မိစ္ဆာမိမောက္ခ” (ထားဆွဲဖျတ်မား)၊ “မုဒ္ဒပသန္နသဒ္ဓါး” (ထား
ကီးညှိမား၊ ထားယျုမ်းအံးမား) နောင်သွ။

သဒ္ဓါး (၄) ပါး

- ၁။ အာဂမသဒ္ဓါး
- ၂။ အဓိဂမသဒ္ဓါး
- ၃။ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါး
- ၄။ ပသန္နသဒ္ဓါး ။

သဒ္ဓါး (၄) ပါး အဓိပ္ပါယ်

အာဂမသဒ္ဓါး - ထားယျုမ်းအံး ပါလွဉ်ထွ။

အာဂမသဒ္ဓါးယိုနောင် ဘုရားလောင်းသီး သဒ္ဓါးမျိုးတင်
ထွာဘဝမဲ့တဲ့ယောင်း ပါလွေ့သေးသေး၊ တဉ်းခေါင်သေးသေး
နောင်သွ။

အဓိဂမသဒ္ဓါး - လခါ၊ ထားယျုမ်းအံး။

အဓိဂမသဒ္ဓါးယိုနဝ် ထွာအရိယာသီး သဒ္ဓါးမျိုးတင် တဉ်း
ခေါင်သေးသေး၊ ရွစ်စဉ်းကဗ၊ နိဗ္ဗာန်သုနောင်သွ။

(၄၈)

ဒုလ္လဘတရာ၊ ငတ်၊ပါ၊

ဩကပ္ပနသဒ္ဓါး - ထာ၊ယျမ်းအံးတို့၊သော၊။

ဩကပ္ပနသဒ္ဓါးယိုနောင်၊ (ထွာကလျာဏ ပုထုဇဉ်းသီး၊
ပုထုဇဉ်းအယံစားသီး သဒ္ဓါးမျိုးတင်) တဉ်းခွေါင်နောင်၊ တစိုး
တသက် တဘဝယိုလျှမ်းသွ။။

ပဿန္နသဒ္ဓါး - ယျမ်းအံး ထာ၊ကီးညို၊လောင်း။

ပဿန္နသဒ္ဓါးယိုနောင်၊ (ထွာလဲးကွို့၊ အန္တပုထုဇဉ်း၊
ပုထုဇဉ်း အခု၊စား၊ အညံးစားသီးဖုံး သဒ္ဓါးမျိုးတင်) အကုင်ယို၊
မာ၊ပေး၊ တတဉ်းခွေါင်တောင်းနောင်၊သွ။။

(သာ ဟတ္ထ၊ ဝိတ္တ၊ ဗီဇာနီ ဝိယ ဒဠဗ္ဗာ - အဠသာလိနီ
အဠကထာ၊ - ၁၆၃)

သာ - သဒ္ဓါးတရာ၊နောင်၊

ဟတ္ထဝိယ - ဗွန်ပီရဲင်းစူ ။

ဝိတ္တဝိယ - ဗွန်ပီရဲင်း တခြို့၊ဥစ္စာ၊ ။

ဗီဇဝိယ - ဗွန်ပီရဲင်း အဇ္ဈိ ။

“ ဟတ္ထဝိယ - ဗွန်ပီရဲင်းစူ ” ကရိုးနောင်၊ - စူအောင်းမ၊
ထူးလ၊၊ ချမ်းလ၊ အမျိုးမျိုး၊ စူမဉ်းအဲဉ်ထမ်း (စူမဉ်းတမွန်တောင်း၊
နောင်၊ ထူးအမျိုးမုင်၊၊ ချမ်းအမျိုးမုင်၊တဲ တလ၊နောင်၊တောင်း။

ဥပမာ အနဲင်းနောင်နေနေ၊ သဒ္ဓါတရားအောင်းမ၊
မာ၊နောင်ကုသိုလ်၊ ထူးနောင်၊ ကုသိုလ်၊ သဒ္ဓါတရား မဉ်းအဲဉ်
ထောင်းနောင်၊ တမာ၊နောင်တောင်း ကုသိုလ်၊ တထူးနောင်၊
တောင်း ကုသိုလ်နောင်သွ။

“ ဝိတ္တဝိယ - ဗွန်ပီနဲင်းတဗြိုဉ်စွား ” ကရိုနောင် -
တဗြိုဉ်၊ ဥစ္စာအောင်းမ၊ လိုဉ်တိုဉ်လ၊ လိုဉ်တိုဉ်လမ၊ ခံစားဟး
စေစိန်။

ဥပမာ အနဲင်းနောင်နေနေ၊ သဒ္ဓါတရားအောင်းမ၊ လိုဉ်
တိုဉ် (ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ) ကုသိုလ်လ၊ လိုဉ်တိုဉ်
ကုသိုလ်လမ၊ ခံစားဟး လိုစေစိန်ချမ်းသာ၊ လူစေစိန်ချမ်း
သာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ နောင်သွ။

“ ဗီဝိယ - ဗွန်ပီနဲင်းအဇ္ဈိ ” ကရိုနောင် - အဇ္ဈိဟင်မ၊
အမွူးဒေါလ၊ အမွူးဒေါလမ၊ အရာရား၊ အရာရားမ၊ အံးအွ
ဟး အရသာ။

ဥပမာ အနဲင်းနောင်နေနေ၊ သဒ္ဓါတရားအောင်းမ၊ ဒါနမွူး၊
သီလမွူး၊ ဘာဝနာမွူး ဒေါလွဉ်၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာမွူးဒေါမ၊
လိုချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရာလွဉ်၊ ချမ်းသာ
ရာလွဉ်နဲင်းနောင်မ၊ သုခဉ်ချမ်းနောင်သွ။

(၅၀)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

စက္ကသမ္ပတ္တိ စက် (၄) ပါး

၁။ ပတိရူပ ဒေသဝါသ

၂။ သပ္ပုရိသာ ဝဿယ

၃။ အတ္တသမ္မာပဏိမိ

၄။ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ ။

“ ပတိရူပ ဒေသဝါသ ” ကရိုးနောင် - အရပ်ဟောင်း၊
အရပ်ရော့၊ အရပ်အဆင်းပြေးဖုံး နောင်သွ။

“ အရပ်ဟောင်း ” ကရိုးနောင် - ရဟန်းသံဃားတွင်း
တကာမူးဆို ကအောင်းရာအရပ်၊ အရပ်ကမားနှောင် ကုသိုလ်း
တရား၊ သားသနား ကထွန်းကာရားအရပ်၊ ခြိုင်းသန်းရေ၊
ပညားရေ၊ စီးပွားရေ အဆင်းကပြေးရာအရပ် စတင်အရပ် နှိုင်း
နောင်ဖုံးသွ။

“ သပ္ပုရိသာ ဝဿယ ” ကရိုးနောင် - ဆယ်ကပ်အုံ
နောင်ဟား ဘုရား ရဟန္တာ သူတော့ကောင်းသီးဖုံးနောင်သွ။

“ အတ္တသမ္မာပဏိမိ ” ကရိုးနောင် - မာဟင်္ဂဟင်နမ်း၊
အွဉ်းဟင်္ဂဟင်သား နောင်သွ။

“ မာဟင်္ဂဟင်နမ်း ” ကရိုးနောင် - နမ်းယို မဉ်းအောင်းမာ
အကုသိုလ်းတဲ့ မာမြိုနီးဒွမ်၊ မာတော့သော့ ကုသိုလ်း စတင်

နဲင်းနောင်သွ။

“ အွဉ်းဟပ်ဟပ်သ၊ ” ကရိုးနပ် - သဒ္ဓါး မဉ်းအဲဉ်ထဝ်း
တဲ့ ဖေးကအောင်းလွဉ်၊ သီးလ မဉ်းအဲဉ်ထဝ်းတဲ့ ဖေးကအောင်း
လွဉ်၊ မဉ်းမဉ်လူးတင်းထာတဲ့ ဖေးကလူးလွဉ် ဖျင်ဟပ်သ၊ အွဉ်း
ဟောင်ဟောင်သ၊ စတင်နဲင်းနပ်ဖုံးသွ။

“ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ ” ကရိုးနောင် - ဇာတ်ကရီး
ပန်အွဉ် မာလွဉ်ဟး ကုသိုလ်းနောင်သွ။

ခြွေခြာ ချမ်းသာ၊ ဒါးပညာ၊ ယောင်ယံ၊ ထွာဟးဝင်
အတန်၊ မာဟးဟောင်ကုသိုလ်း စတင် အဆင်းအရန်းထိုထို
ကထွာလွဉ်ဟး နဲးယိုဖုံးနောင် ကွပ်ကုသိုလ်းပန်အွဉ်မ၊ အဆင်းပြေး
လ၊ ထွာလ၊ ဗလ၊ နဲင်းနောင်သွ။

ထွာလသွလို့တဲ့ ဖေးနေးကပြဲစွဲးတွမ်း မဲ့နားအင်္ဂါး
သဒ္ဓါးတရား လစ်ပါးသမ္ပတ္တိဖုံးနပ် တယိုတင်း၊ ယပ်ငါးနပ်သွ။

ဒုလ္လဘ သမ္ပတ္တိ ကဗျာ

- ၁။ ယျမ်းအံင်ငတ်မျိုး - ဟဲ့ရိုးသဒ္ဓါး
ကုသိုလ်းယံလ - အထူးနောင်ရား
သဒ္ဓါးတရား - တပါးယိုတား
အီးအောင်းဟး - ယပ်ငါး ယိုတင်းခြာ ။

(၅၂)

ဒုလ္လဘတရာ၊ ငတ်၊ပါ၊

- ၂။ သဒ္ဓါးတရာ၊ - တပါ၊ယိုတား
ဗွန်နဲင်းစူဇော - ကူ၊ကောတောင်၊ခါ၊
စူယိုအောင်းမ၊ - ထူးလ၊ ခွမ်ဒါး
သဒ္ဓါးမ၊ - ထူးလ၊ ကုသိုလ်းအာ ။
- ၃။ သဒ္ဓါးတရာ၊ - တပါ၊ယိုတား
ဗွန်နဲင်းဥစ္စာ၊ - ပမားသေ၊ခါ၊
ဥစ္စာအောင်းမ၊ - မဉ်လ၊ယို၊သား
အောင်းသဒ္ဓါး - ချမ်၊သား လ၊ငါငါ ။
- ၄။ သဒ္ဓါးတရာ၊ - တပါ၊ယိုတား
ဒြီစွီးဗွန်ငါး - ပမားသေ၊ခါ၊
ဒြီဟောင်မွူးသန် - ရားတန်ယံငါး
သဒ္ဓါးအောင်း - ရားကင်း ချမ်၊သားအာ ။
- ၅။ ယံလ၊ဖိုလ်းမဂ် - ဟင်စက်လစ်၊ဗား
ဆင်းပြေးအရပ် - ဆယ်၊ကပ်ဘုရာ၊
နမ်းသ၊နီပါ၊ - အွဉ်းခါ၊ဒါးဒါး
ရီးကုသိုလ်း - စုပိုး ပါလွဉ်အာ ။
- ၆။ သဒ္ဓါးတရာ၊ - တပါ၊ယိုတား
ကအီးဗွေဗား - အဂါးနောင်းရာ၊
ယိုတင်းလာ၊လာ - စွမ်းပါ၊ယပ်၊ငါး

- ဒုလ္လဘ - ဗုဒ္ဓဟော်သေးခါ။ ။
- ၇။ နီနာခါယို - လိုပိုမနုဿား
ကလုဗ္ဗဒါး - သဒ္ဓါးတရား
စက်ဟင်လစ်ပါး - လေးခါသေးချား
ကျိုဗိဋ္ဌာန်း - နိဗ္ဗာန်း ယံတို့ငါ။ ။

ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိအခန်း၊ ထွေယိုသွ။

ဗျောင်နယ် “ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ” အခန်း

ပဗ္ဗဇ္ဇာ - ကအီးထွာဟး ရသေ့ သျှင်း စင်နင်၊ ဒုလ္လဘာ-
တယိုတင်း။

“ ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ” ကရိုနင် - “အီးထွာဟး ရသေ့
သျှင်း စင်နင် တယိုတင်း” အဓိပ္ပါယ် လေးနင်းနင်သွ။

နီဗ္ဗေဒုရားအလောင်းတေား ကအောင်းထွာနေ ရသေ့
သုမေးဘာဝ ဖေးနေးကခံးထူးနှောင် နိယတဗျာဒိတ်နင် ပြီးစွဲဗွေ
ဟးတွမ်း အင်္ဂါးသွစ်ပါး။

အင်္ဂါးသွစ်ပါးဗွေတင် လေးသွ။နိယတဗျာဒိတ်၊ အမည်ခံးထူး
နှောင်သွ။ “ဘုရားလောင်” တန်မည်းတဲ့ သင်မေးခွဲဟး ဘုရား
သားသနား ၂၄-ဘဝဒျား။

(၅၄)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

ကသဲငါးမော့ခွဲဗား ဘုရားသားသနား ၂၄-နောင် လယို

အတို့ငြိသွ။

- ၁။ ဘုရား “ ဒီပင်္ကရ ” သားသနား
- ၂။ ဘုရား “ ကောဏ္ဍည ” သားသနား
- ၃။ ဘုရား “ မင်္ဂလ ” သားသနား
- ၄။ ဘုရား “ သုမန ” သားသနား
- ၅။ ဘုရား “ ရေဝတ ” သားသနား
- ၆။ ဘုရား “ သောဘိတ ” သားသနား
- ၇။ ဘုရား “ အနောမဒဿီ ” သားသနား
- ၈။ ဘုရား “ ပဒုမ ” သားသနား
- ၉။ ဘုရား “ နာရဒ ” သားသနား
- ၁၀။ ဘုရား “ ပဒုမုတ္တရ ” သားသနား
- ၁၁။ ဘုရား “ သုမေဓ ” သားသနား
- ၁၂။ ဘုရား “ သုဇာတ ” သားသနား
- ၁၃။ ဘုရား “ ပိယဒဿီ ” သားသနား
- ၁၄။ ဘုရား “ အတ္ထဒဿီ ” သားသနား
- ၁၅။ ဘုရား “ ဓမ္မဒဿီ ” သားသနား
- ၁၆။ ဘုရား “ သိဒ္ဓတ္ထ ” သားသနား
- ၁၇။ ဘုရား “ တိဿ ” သားသနား
- ၁၈။ ဘုရား “ ဖုဿ ” သားသနား
- ၁၉။ ဘုရား “ ဝိပဿီ ” သားသနား

- ၂၀။ ဘုရား “ သိင်္ခီ ” သားသနား
၂၁။ ဘုရား “ ဝေဿဘူ ” သားသနား
၂၂။ ဘုရား “ ကကုသန္ဓ ” သားသနား
၂၃။ ဘုရား “ ကောဏာဂမန ” သားသနား
၂၄။ ဘုရား “ ကဿပ ” သားသနား

ဗွေ့ဘုရားလောင်း သင်္ခမောဒ္ဓိ ဘုရားသားသနား ၂၄-
ဘဝကိုနောင် သင်္ခတ္ထရဟန်း (ထွာဗားစင်) ၉-ဘဝချား။

ကသင်္ခတ္ထဗား ရဟန်း ၉-ဘဝနောင် လယိုအတွိုင်
သွ။

- ၁။ ဘုရား “ ကောဏ္ဍည ” စိုးနောင် နီဗွေ့ဘုရားလောင်း
သင်္ခတ္ထ ခွန်စကျား၊ အမည် “ ဝိဇိတာဝီ ”၊ ထင်းဗိုင်ဗား
ရဟန်း တလဲင်း။
- ၂။ ဘုရား “ မင်္ဂလ ” စိုးနောင် နီဗွေ့ဘုရားလောင်း သင်္ခတ္ထ
ပုဏ္ဏား၊ အမည် “ သုရုစိ ”၊ ထင်းဗိုင်ဗား ရဟန်းတလဲင်း။
- ၃။ ဘုရား “ သုမေဓ ” စိုးနောင် နီဗွေ့ဘုရားလောင်း
သင်္ခတ္ထ ပုဏ္ဏား၊ အမည် “ ဥတ္တရ ”၊ ထင်းဗိုင်ဗားရဟန်း
တလဲင်း။

(၅၆)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

၄။ ဘုရား “ သုဇာတ ” စိုးနပ်၊ နီဗ္ဗေဒဘုရားလောင်း သင်၊
ထွာ ခွန်စကျား၊ (အမည်၊ နှိုင်းမိုင်း ပါတင်း)၊ ထင်းပိုင်ဗား
ရဟန်း တလဲင်း။

၅။ ဘုရား “ ဖုဿ ” စိုးနပ်၊ နီဗ္ဗေဒဘုရားလောင်း သင်၊
ထွာခွန်၊ အမည်၊ “ ဝိဇိတာဝီ ”၊ ထင်းပိုင်ဗားရဟန်း
တလဲင်း။

၆။ ဘုရား “ ဝေဿဘူ ” စိုးနပ်၊ နီဗ္ဗေဒဘုရားလောင်း
သင်၊ ထွာခွန်၊ အမည်၊ “ သုဒဿန ”၊ ထင်းပိုင်ဗားရဟန်း
တလဲင်း။

၇။ ဘုရား “ ကကုသန္ဓ ” စိုးနပ်၊ နီဗ္ဗေဒဘုရားလောင်း သင်၊
ထွာခွန်၊ အမည်၊ “ ခေမ ”၊ ထင်းပိုင်ဗားရဟန်း တလဲင်း။

၈။ ဘုရား “ ကောဏာဂမန ” စိုးနပ်၊ နီဗ္ဗေဒဘုရားလောင်း
သင်၊ ထွာခွန်၊ အမည်၊ “ ပဗ္ဗတ ”၊ ထင်းပိုင်ဗား ရဟန်း
တလဲင်း။

(အဟံ တေန သမယေန ပဗ္ဗတော နာမ ခတ္တိယော။

မိတ္တာမစ္စေဟိ သမ္ပန္နော၊ အနန္တ ဗလဝါဟနော။)

၉။ ဘုရား “ ကဿပ ” စိုးနော်၊ နီဗ္ဗေဒဘုရားလောင်း
သင်၊ ထွာပုဏ္ဏား၊ အမည်၊ “ ဇောတိပါလ ”၊ ထင်းပိုင်ဗား

ရဟန်း တလင်း။

(အဟံ တဒါ မာဏဝကော ဇောတိပါလောတိ
ဝိဿုတော၊ အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော၊ တိဏ္ဍိ ဝေဒါန ပါရဂူ။)

လစ်၊အသင်္ချေပိုင် ကမ္ဘာ့တသဉ်အကို ဗွန်ထိုဘုရား
လောင်၊တန်သွမဉ်းတဲ့ ထွာဗားရဟန်း (ပိုင်ဗားစင်၊) ၉-လင်း
ချား။

ဘုရားလောင်၊ တမွေးတောင်း ပုဂ္ဂိုလ်းသာမညထင်းဟ
အီးထွာလ၊ရဟန်းနဝ်၊ ယိန်းယပ်၊ခိုင်းငါး မရေးမရားနဝ်၊သွ။

ရဟန်း အောင်း (၃) မျိုး

၁။ ပညာ ပဗ္ဗဇိတ

၂။ သဒ္ဓါ ပဗ္ဗဇိတ

၃။ ဘယာ ပဗ္ဗဇိတ ။

“ ပညာ ပဗ္ဗဇိတ ” ကရိုနဝ် - “ ကျွတ် ဖြား ဆာ
သီ ပူလီသောက၊ ဝဋ်ဒုက္ခဖုံးယို ဖေးနေး ကတွမ်းမော့ဗားမွှိုန်းဒွမ်
နဝ်၊ မာနမ်းရဟန်း၊ ကံကျင်၊ခြင်းခြင်းချား နဝ်၊မ၊ထွာ” နေးတွမ်း
ထာ၊ဝွေးဖန်းညာဏ်းပညားတင် ကထင်းပိုင်ဒါး ရဟန်းသားဖုံးနဝ်၊
ဟဲ့၊ “ပညာပဗ္ဗဇိတ” နောင်၊သွ။

“ သဒ္ဓါ ပဗ္ဗဇိတ ” ကရိုနောင် - “ မာနမ်းရဟန်းနဝ်၊မ၊
သိက္ခာထို အကျင်၊မျတ်၊ အကျိုးတန်၊ လ၊ယို၊ မဂ်ဖိုလ်း၊ တွိုး

(၅၈)

ဒုလ္လဘတရား၊ ငတ်ပါး၊

ယိုးနီဗ္ဗာန်” ယျမ်းအံ့ရဲင်းနောင်တင် နေးတွမ်း သဒ္ဓါတရားစစ်စစ်
မဲဉ်းမဲဉ်းတွေ့၊ ကန္တိလွဉ်သော့ သားသနား ကပိုင်ဒါး ရဟန်းသားဖိုး
နဝ်၊ ဟဲ့၊ “သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ” နောင်သွ။

“ဘယာပဗ္ဗဇိတ” ကရိုးနဝ် - ငမ်းဘေးရန်၊ ငမ်းထား
သီ၊ ငမ်းဖြော်ဟးနီး၊ ငမ်းလွှန်းနမ်းဗွာတောင်း စတင် ကွပ်ထားငမ်း
ရဲင်းနောင်ဖိုးတွေ့၊ ကတရေန္တိဉ်းသော့ သားသနား၊ ကပိုင်ဒါး
ရဟန်းသားဖိုးနောင်၊ ဟဲ့၊ “ဘယာပဗ္ဗဇိတ” နောင်သွ။

“ ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ - ကအီးထွာဗားရဟန်းနဝ်၊ တယိုး
တောင်း” ကရိုးဒါး နီဗွေးဘုရားငေါင်းယိုနဝ်၊ ရေးရွယ် “ဘယာ
ပဗ္ဗဇိတ ” ရဟန်းသီးဖိုး တမွေးတောင်း၊ ရေးရွယ်ဒျား “ ပညာ
ပဗ္ဗဇိတတွမ်း သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ” ရဟန်းသီးဖိုးနောင်သွ။

နေးတွမ်း ထာသေပညာ၊ နေးတွမ်း ထာယျမ်းအံ့သဒ္ဓါ
တရားတင် ကြောင်းကြောင်းစင်စင် ဟပ်ဟပ်ဒါးဒါး နွဲ့သော့သားသ
နားတွေ့၊ ကအီးထွာဗားရဟန်းနောင်၊ တယိုးတောင်း၊ ယပ်ငါး
မရေးမရားနောင်သွ။

မွေးသွ။ “ နဝ်ဟ ခေတ်ယိုလဲင်းခါ ရဟန်းမအာငါးနောင်၊
အိ ” ခီရား အောင်းရဲင်းနောင်။

ခေတ်ယိုလဲင်းခါ ရဟန်းတအာတင်း။

(၆၀)

ဒုလ္လဘာတရာ၊ ငတ်၊ပါ၊

- ၆။ ရဟန်းသံဃား အောင်းလှမ်းကုမ်းမ၊
၇။ ရဟန်းသီးဖုံးတဲ့ အွဉ်းပိုင်ပွဲ၊ အွဉ်းပိုင်နယ်၊ မဉ်းသေမ၊
၈။ ရဟန်းသီး ဖတ်ဖေး ကမ္မဝါး မဉ်းဒါးမ၊
၉။ ရဟန်းသီးဖုံး (သဘော၊တူ၊) မဉ်းအွဉ်းပိုင်ဖေးမ၊ -
စတင် အချက်အကိး ကွပ်ပွိုးပြု၊စွိုးဟး နှဲင်းနပ်၊မ၊ ထွာလ၊
ရဟန်းတွေ့၊ “ ကအီးထွာဟး ရဟန်းနပ်၊ တယိုးတမ်း ” နပ်၊သွူ။

ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ကဗျာ

- ၁။ လစ်၊သချေးပြင် - တသဲဉ်ကမ္ဘား
လောင်၊တေားအတွက် - ဆောင်းရွက်ကမာ၊
နီလစ်၊လျှပ်၊နဲး - မော့ခွဲးသားသနား
ကွတ်၊လဲင်းဒျား - ထွာဟး စင်၊နပ်၊ခါ ။
- ၂။ လောင်၊တေားသွူရင်၊ - ထွာစင်၊ကွတ်၊ဒျား
နီထဲင်းနာ၊ထဲင်း - ယူးစဲင်းစဉ်၊စာ၊
အီးထွာစင်၊စောင်း - ယိုးတောင်း ယပ်၊ငါး
ခွိုက်ထွာဒျား - ရေးဒျား နီဗ္ဗူတာ ။
- ၃။ လို၊ကျောင်၊သျှင်၊စင်၊ - ထိန်၊လင်၊သိက္ခား
သားသနားအတွက် - ဆောင်းရွက်ခွါမ်မာ၊
သောင်းသာကျို၊သံး - နီနမ်းဝင်၊တား
ကျို၊စာ၊ဖေး - စောင်းဗွေ၊ ယိုဖုံးခါ ။

- ၄။ လို့ကျောင်းအွဉ်ငါ - ဆရာတကာ
ဖေးအားသွော့လှဲင်း - ကုင်းကုင်းခွမ်မာ၊
ယိုခါဆဲင်းတွက် - ဆောင်းရွက်သားသနား
ကျိုတန်ငါး - ချမ်းသာ လှငါငါ ။

ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာအခန်း၊ ထွေယိုသွ။

ဗွာင်နယ် “ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ” အခန်း၊

သဒ္ဓမ္မဿဝနံ - ကအီးနားဗား သူးတော့ကောင်း တရား
နောင်၊

ဒုလ္လဘံ - တယိုတောင်း ။

“ ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ” ကရိုးနောင် - “ကအီးနား
ဗား သူးတော့ကောင်းတရားနပ် တယိုတောင်း” အဓိပ္ပါယ်လှနဲင်း
နောင်သွ။

“သူးတော့ကောင်းတရား” ကရိုးနပ် - ဘုရား ရဟန္တာ
အရိယာ သူးတော့ကောင်းသီး ကဟော် ကပျ ကဆွဲမသေခါ
တရားတော့ဖုံးနောင်သွ။

သူးတော့ကောင်းတရား အစွန်သတ္တိ

သူးတော့ကောင်းတရားနပ် မာစွဲဖေးဒါးသ၊ မာခွဖေး
ဒါးသွိုန်၊ ဗွိုန်ထန်းလို့ထိုဖေးဒါး အကုသိုလ်၊ ပသာတို့လွေဖေး
ဒါးဘဝဟပ် ဘဝဒါး၊ ဖေးဒါး လို့ချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်

(၆၂)

ဒုလ္လဘတရား၊ ငတ်ပါး၊

ချမ်းသာဖုံးနှောင်သွ။

နီလိုသီးယိုနှောင်၊ ပေါးတင်မွူးလေ သစ်မဲ့ကသေတဲ့
လော့ဝွဲနစ်ဟး၊ စီးပွားရေ၊ ကုသိုလ်းရေ၊ ခြိုင်းသန်းရေ၊ ပညား
ရေ၊ ဘားသားရေ၊ သားသနားရေ၊ နင်းငန်းရေ၊ စတင် အရေ၊
အမျိုးမျိုးဖုံးနှောင်သွ။

အရေအမျိုးမဲ့၊ တရိုးတောင်း မည်းအောင်းမျင်း၊ အဆင်း
မည်းပြေးနပ်၊ သ၊ချမ်းသာ၊ အဆင်းဖေးနေး ကပြေးတဲ့ ယပ်၊ဟး၊
အာငေါင်းဟး။

ယပ်၊ဟးသွ။ အာငေါင်းဟးသွ။မည်းတဲ့ ယလဲင်းလဲင်းနှောင်၊
တအောင်းမျင်းတင်း၊ အဆင်းတပြေးတင်း၊ မော့ဟး ဒုက္ခအစား
စား၊ တနူတလူးဟး အခိုးအလျား အမျိုးမျိုးတင် စင်သ၊ ဆာသ၊
သ၊ဒုက္ခ၊ သ၊တရိန်၊ သ၊ခိုးလျားဟး။

သ၊တရိန် ယံကထိုးမား၊ သ၊ဒုက္ခ သ၊ခိုးလျား ဖေးနေး
ကဖေးနပ်၊ လော့ထွေးဟး လို၊ဟပ်၊ လို၊ဒါး၊ ဆရာသူတော့
ကောင်၊ လို၊ကျောင်း သံဃာ၊ နားဟး သူတော့ကောင်၊သီး
တရား။

ကတိန်းနားဟး တရားအရသာခွ၊ခွ၊ ကထင်းအွ၊ဟး
တရားအထိန္တိုးဦးပေးတင် သ၊ဒုက္ခ၊ သ၊တရိန်ထိုးမား၊ သ၊ခိုး
သ၊လျားထိုးခွ၊ အုံလ၊ အဝ်းလ၊ယင်း အဟပ်ပကတိအတွင်းနပ်၊

သွ။

ကဒေါ့ယိုနပ်၊ ပထမခင်းကာ ယိုခါမဲ့ဆလ၊ ဘဝပစ္စုပ္ပန်၊
အတွက်တာလျှမ်း၊ ဒုတိယခင်းကာ ထင်းငါတထွေ့ မဉ်းယူယော့
ယော့လွေ့၊ အရေးဘဝငါတာ၊ သံသရာတဖူးသူနပ်၊ အီးလွေ့၊
သွတ်မဲ့ကို၊ အီးလွေ့ထွေ့မဲ့ကို သေရီးတောင်း။

ထောင်းတကော့ တကဲ့၊ ထမ်းတလော့တလဲ့ ရုပ်ခန္ဓာစွန့်
ခြုံး၊ နှမ်းခန္ဓာလုံးတူး၊ ကထွေးမရမကသွ။တဲ့ သံဆင်ပါထင်းက
လောဘပုံး၊ ဒေါသပုံး၊ မောဟပုံး၊ မားနပုံး၊ ဒိဋ္ဌိပုံး စတင် အကု
သိုလ်းပုံးဖုံး နှဲင်းနပ်တင် အင်းမြို့ထိုင်းမြို့ထိုင်းမြိုင်းဒျား သံသ
ရာ၊ တဖူးလုံးခြာ၊ ကဆာတဲ့ ဝါးဆာဆာ၊ ကသွီးတဲ့ ဝါးသွီးသွီး၊
ကဠိုးအီးဟားထာတဲ့ ကားမဲ့လင်းလင်းလင်းသွ။

ညညတလင်းပေးနပ်၊ မော့တခါခါခန်း လိုခမ်းသောင်းပုံ၊
လိုဒုံသောင်းဟော့ပေးတင် အုံလင်းခန်း ပဉ်ဖုံးဖုံး၊ အုံပြုံးခန်း ပဉ်စုစု၊
တဆူးတဆင်း ကထင်းမော့ ကထင်းခွဲလို့ဝင်းနှဲင်းနပ်ခါ “ယိုနပ်၊
ဖါ၊ ယိုနပ်မြို့၊ ယိုနပ်စွို့၊ ယိုနပ်ခွို့၊” ရှိလွှခန်းနှဲင်းနပ်ဖုံး။

ကွပ်ပျိုးအွေ့မား လောဘတဏှား၊ သမုဒယသစ္စား သူရား
ထီဗားတင် အဝိဇ္ဇာဒို့ပေ့၊ မဲ့ခွေတကယ်၊ လွေ့လယ်လဲကွို့ထာ၊
ကားလဲကွို့ ကံကျောင်းကအွဉ်။

ကလွဉ်ခါတွဲ တဟဲ့ဗားတဝ်းလို့ဝင်၊ တခဉ်ဗားတဝ်းလို့
ဝင်၊ ဘဝကံဆရာ ပသာလွဉ်ဒျားလွဉ်းလွဉ်း။

ဖူးတွမ်းဝေး၊ မွိုးတွမ်းမိ၊ မာတွမ်းဝါ၊ တဖြာတွမ်းတဖြာ၊
အဝ်းရက်အဝ်းပဲင်လို့ဝင်တွင်၊ ခွန်မင်မရဏ လွဉ်ကျ၊ လွဉ်ဆွမ်း၊
ကျမွိုးတွဲ မွိုးပါငါ၊ ဆွမ်းမိတွဲ မိပါလွေ၊ “အဉ်းကုင်သေ၊ ပေးသ၊
တို့နီ နဲင်းယိုမွိုး၊ အဉ်းကုင်တလွိုးတို့နီ နဲင်းယိုမိ၊ ယိုခါ နီအီး
အားကျိုးခွမ်ပါမိုင်၊” ရိုးနဲင်းနဝ်တင် ပိုခိုတွဲ မဲ့ထီဟူး၊ ပိုမူးတွဲ မဲ့ထီ
လင်၊ သောင်ခြင်ဒုက္ခ၊ မော့လွ ထာရိုးလျားဖုံး။

ယလဲင်းလဲင်းတွဲ လွဉ်ဟဲ့တခြိုထို၊ ပိုမူး၊ လွဉ်ထူးတရတ်
ထို၊ ပိုခို၊ “အဉ်းကုင်ယေန်သေတို့နီ မွိုးယို ပိုမူး၊ အဉ်းကုင်သူး
သေတို့နီ မိယို ပိုခို” ရိုးနဲင်းနဝ်တင် ကထွာမိတွဲ ငွိုး၊ ကထွာမွိုးတွဲ
ယိုး၊ မဲ့ထီရိုး၊ မဲ့ထီလင်၊ သောင်ခြင်ဒုက္ခ၊ မော့လွထာရိုးလျားဖုံး။

အီးမော့ထဲင်းက ကားမိုင်ဘဝဝ၊ အီးဒုက္ခထဲင်းက ကား
မိုင်ဇာတ်ဇာတ်၊ စိုးမိုင်မ၊ အီးတရတ်၊ ဇာတ်မိုင်မ၊ အီးထွူကရိုးနဝ်၊
ပါမိုင်တွဲ တသေရီးတောင်း။

ထာသောင်ခြင်၊ ဖေးနေးကဆွိုး၊ ထာငွိုးဖေးနေးက
ယွိုတ်၊ ခွိုတ်မဲ့ထီ ဖေးနေးကထွူနောင်၊ အုံစူစူဗော့နဲင်းယို
ထွာတောင်း။

နောင်ဟ အီးမားဟးထမဲ့အီ။

နားဟးတရား၊ မားဟးကုသိုလ်း။

ကွဲးတွေ့၊ မားကုသိုလ်းနောင်၊ ယိုကပေးပေးစွဉ်းတဲ့
ကအီးနားဟးတရားနောင်၊ တယိုမားတောင်း။

ကွပ်ပွိုးထမဲ့နဲးတင် ဖေးနေးကနားဟး တရားယိုနပ်း-

- ၁။ သားသနား အောင်းလေတွင်မ၊
- ၂။ သူးတော့ကောင်တရား အောင်းနေကမ၊
- ၃။ ကောဟော်ဖေးဒါးသားတဲ့ အောင်းမ၊
- ၄။ နားတဲ့ဟောင် (ဟွိုန်နောင်တရား) မ၊
- ၅။ သမည်နားတရားတဲ့ အောင်းမ၊
- ၆။ အဆင်းတဲ့ပြေးမ၊ စတင် အချက်ဖိုးနဲင်းနောင်၊ ပြုံးဖွိုးမ၊
နားဟးတရား။

ကွပ်ပွိုးနောင်မ၊ “ ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ - ကအီးနားဟး
သူးတော့ကောင်တရားနောင်၊ တယိုတင်း ” နပ်းသွ။

နားဟးတရား အကျိုး (၅) ပါး

- ၁။ တဟွိုန်ဖိုတောင်းကို ဟွိုန်ဟး
- ၂။ ကဟွိုန်ဖိုတဲ့ ယိန်းစင်းစွဲ
- ၃။ ထားယွမ်းမား ထိုးမား
- ၄။ ထားယွမ်းစွဲးစွဉ်းလွဉ်

(၆၆)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

၅။ သုစ္စုဒ္ဓါလွင်

ပေါးနားတရားနှင့် လာဗားအကျိုး (၅) ပါး ယိုသွ။

တောင်ခါး ။ ။ ဟော်ထွား တရားအမျိုးမျိုးနှင့်တဲ့ အကျိုး
လနဲ့ငါးယိုနေနေ။ ကသွဉ်ကဟော်ထွား
တရားအုပ် တရားစောင်းနှင့်တဲ့ တွမ်းကနားဗားတရား ဗွန်လို့ဝင်၊
ခွန်နှင့်သီးတား အကျိုးအာငါးနှင့်သွ။

ဒုလ္လဘာ သဒ္ဓမ္မဿဝန် ကဗျာ

- ၁။ လောကအကို - လိုပိုမနုဿား
အွေတာအံးတာ - ကျံးဗားနီနာ၊
အောင်းမျင်းတဲ့ပါ - သွမ်ဆာအောင်းဒျား
သွမ်ထိုစား - ခိုးလျား ထွာဗားအာ ။
- ၂။ မောင်တင်မဲ့သေ - ထာလေပသား
နမ်းတွက်ဝင်တာ - လင်ဗားထာမာ၊
ခိုးလျားဒုက္ခ - မော့လွရွှါငါး
တရားခွေ - နားအွေ ဟမ်းခဲဉ်ချာ ။
- ၃။ လိုးယူးလွေပါ - နမ်းငါသူတား
လိုခမ်းဆာဖြား - စောင်းမားကင်ညာ၊
တဖြာလွေငါ - ဆချာယိုယား
ငိုခြင်မှု - လင်ဟူး မဲ့ထီအာ ။

- ၄။ လောဘက္ခိသမ်း - နီနမ်းခန္ဓာ၊
တို့မဲ့ခါမ၊ - ချလကင်ညာ၊
ရေးခါမိဋ္ဌာန်၊ - နီဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၊
စိုးမဲ့လ၊ - ဟော်မ၊ စောင်းမားထွာ ။
- ၅။ နီနမ်းဝင်နမ်း - လိုခမ်းအုံဟ၊
ရေးလွေ့နီဗ္ဗာန်၊ - မိဋ္ဌာန်ကျိုးစာ၊
ဘုရားဟော်ခါ၊ - တရားတဲ့နား၊
နဲစ်စုပို၊ - ကုသိုလ်၊ မားအာအာ ။
- ၆။ နားတရားငေါင်း - ယိုတောင်းယပ်ငါး၊
ကွပ်ပွိုးနောင်မ၊ - ချသဟောင်မာ၊
နားကတရား၊ - ထွားခါဒါဒါ၊
တရားစောင်း - မူးမောင်း အကျိုးအာ ။

ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓပ္ပဿဝနံအခနံ၊ ထွေယိုသွ။

x x x x x x x x x x x x

(၆၈)

ဒုလ္လဘတရား၊ ငတ်ပါး၊

ငေါင်းရဲပ် (နိဂုံး)

ဒုလ္လဘတရား၊ ငတ်ပါးအဓိပ္ပါယ်၊ ကျုံးစယ်ကသွဉ်နှစ်၊
သေလွဉ်ဗားသွူတင် ထူးခွါမ်ထားသေ တရားယိုကိုထွူတွေ့၊
နီတွက် ဝင်းတား နေးအားထေရဲင်၊ ရေးယင်၊မိဋ္ဌာန်း၊ နိဗ္ဗာန်သု၊ခါ
မားအာအာသွော့ ကုသိုလ်း။

မဉ်းမား၊ရဲင်းနောင်မ၊ တစိုးထွူတစိုး ထင်းမပ်မပ်၊ တဇာတ်
ထွူတဇာတ် ထိုငါငါတင် ဖါးဆာဘဝ၊ ဒုက္ခခိုးလျား ထိုးမားကြောင်း
စင်၊ ကျွတ်ဖျင်မလို၊ မဂ်ဖိုလ်း နိဗ္ဗာန်၊ မန်းမန်းခွေးသ၊ ယံလေးမျှင်မျှင်
သွော့ စွမ်းပီးစွမ်းပါ၊ စွမ်းပြီးစွမ်းဖြာ၊ ပငါပရာ၊နော။

**စင်၊တန်ကောဝိဒ - သီးသင်း
နေင်း ၁၃၅၂ - ဗား ၊ ဒေဉ်သီးလာဗွေ**

x x x x x x x x x x x x x

ငေါင်းရီလွှဲခန့်

- ၁။ ဗွေးဘုရားဗုဒ္ဓ ကိစ္စ (၅) မျိုးနောင်၊ တွက်နယ်ထွူတင်
နီဗွေးဘုရား ကဖေးဩဝါဒ ဒုလ္လဘ ငတ်ပါးနပ်၊ ပါသော၊
ကိစ္စအမျိုးမဲ့ကို။
- ၂။ ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါးနောင်၊ ဗွေးဘုရားဟော်နိုင်းမဲ့၊
တမ်းဖေးနေး ပါဠိခြင်ခြင်ငါမို့။
- ၃။ ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော - ပါဠိယိုနောင်၊
ပြန်းဖေးပအိုဝ်းဘားသားထွူတင် အပါယ်ခမ်းကို တအဝ်း
နောင်တဝ်း အချက်ဖုံးနပ်တဲ့ တွက်နယ်ပါလို့လို့မို့။
- ၄။ တိရစ္ဆာန်၊ ဖိုး ပနား ယူးဝါးဒေးထ - စတင်နိုင်းနောင်၊
အီးသင်ထွာတောလို၊ အီးယိုနေဟောင်း သျင်နယ်ပါ
အကျောင်အရားယင်မို့။
- ၅။ ထွာသွူလို့တဲ့ ဖေးကလ၊ယိုယို၊ နီဗွာန်နပ်၊ လိုးထင်းက
အချက်အမျိုးမဲ့၊ တမ်းနယ်ထွူတင် “သဒ္ဓါဒါ” ကရိုးဒါ
ငေါင်းယို အဓိပ္ပါယ်နပ်တဲ့ သျင်နယ်ဖေးပါမို့။
- ၆။ သဒ္ဓါဒါတရား (၄) ပါးနောင်၊ တမ်းနယ်ထွူတင် သဒ္ဓါဒါ
နောင်၊ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထားကို ဥပမာနယ်နိုင်းမဲ့။

(၇၀) ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

- ၇။ နီဗ္ဗေဒဘုရားလောင်းနောင် -
(က) မော့ခွဲဗား သားသနား ကားမဲ့ငါ့ဘဝ
(ခ) ထွာဗားရဟန်း ကားမဲ့ငါ့ဇာတ်
(ဂ) ကထွာရဟန်း အဆိုင်သွတ်တဇာတ်နောင်
ဘုရားအဆူးမဲ့စိုး၊ ဘုရားလောင်းမဉ်း နဲ့ငါ့မဲ့။
- ၈။ ကအီးထွာဗားရဟန်း အယပ်ခန် (၉) ချက်နပ် တွက်
နယ်ဖေးမြိုင်။
- ၉။ သူးတော့ကောင်းတရား ကရိုးနောင် တရားအမျိုးမဲ့၊
တရားနောင်နောင် မားဖေးဒါး အမျိုးမဲ့။
- ၁၀။ ကသွဉ်ဗား ဒုလ္လဘငတ်ပါး နဲ့ယိုနောင် ပါသော ဒုလ္လဘ
တရား အပါးမဲ့၊ အကျိုးလဲကားမဲ့ပါး တွက်နယ်
ပါမြိုင်။

x x x x x x x x x x x x

ငေါင်းရီလွှာခန့် အဝေ (အဖြေ) မဲဦး

- ၁။ (၁) ပုရေ ဘတ္တကိစ္စ
(၂) ပစ္ဆာ ဘတ္တကိစ္စ
(၃) ပုရိမယာမကိစ္စ
(၄) မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ
(၅) ပစ္ဆိမယာမကိစ္စ
ဩဝါဒနောင်၊ ပါသော့၊ ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စကို ။
- ၂။ (၁) ဒုလ္လဘော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ
(၂) ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော
(၃) ဒုလ္လဘာ သမ္ပတ္တိ
(၄) ဒုလ္လဘာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
(၅) ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ။
- ၃။ ဒုလ္လဘော မနုဿတ္တ ပဋိလာဘော - ကရိုးနင်၊ ကအီး
ထွာချာဗားယင်းလိုနင်၊ တယိုးတင်း၊ အပါယံးခင်းကိုနင်၊-
(၁) အကျင်၊မျတ်ဖုံး
(၂) အကျင်၊စွို့ဖုံး
(၃) မာ၊ကုသိုလ်းဖုံး
(၄) ထာ၊မာ၊ထွာအီ ကုသိုလ်းဖုံး အဲဉ်ထောင်း ။

(၇၂)

ဒုလ္လဘတရား ငတ်ပါး

၄။ ယိုးတောင်း။

ကွပ်ပွိုးထမဲ့နဲ့တင် - ကွပ်ပွိုး လောဘ ဒေါသ
မောဟ မာန စတင် အကုသိုလ်းဖုံး အောင်းပြိုးထား၊
ဝွေ့သီးခန္ဓာကို၊ တွိုးကုသိုလ်းယို ကွပ်ပွိုး တထွာနှောင်၊
တောင်းနောင်ဖုံးသွ။

၅။ လိုးထင်းက -

(၁) အဂိုးပြွေ့စွဲမူး

(၂) သဒ္ဓါးတရားပြွေ့စွဲမူး

(၃) စက် ၄-ပါး ပြွေ့စွဲမူး စတင်နဲ့နင်းနပ်ဖုံးသွ။

သဒ္ဓါးအဓိပ္ပါယ် - ယွမ်းအံ့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃား၊
ကံး၊ ကံးအကျိုး ယွမ်းအံ့ ယိုငတ်မျိုးနပ် ဟဲ့ “သဒ္ဓါး” နောင်သွ။

၆။ သဒ္ဓါး ၄-ပါး

(၁) အာဂမသဒ္ဓါး

(၂) အဓိဂမသဒ္ဓါး

(၃) ဩကပ္ပနသဒ္ဓါး

(၄) ပသန္နသဒ္ဓါး ။

ဥပမား ဗုဒ္ဓိပီနဲး - စူ၊ တဒြိုဥစ္စာ၊ အဒြို - နပ်သွ။

- ၇။ (က) ၂၄-ဘဝ
(ခ) ၉-ဘဝ
(ဂ) ဘုရားလောင်း ကဿပစိုး
ဘုရားလောင်းမင်း ဇောတိပါလ ။

- ၈။ (၁) မင်းမော့ခွဲး ဘုရားသားသနားမ၊
(၂) မင်းထွာ လို၊ခိုစစ်စစ်မ၊
(၃) မင်းထွာ လို၊ခိုစစ်စစ်မ၊
(၄) သက်တေား နီဆီဗွေဟားမ၊
(၅) သိမ်းစစ်စစ် အောင်းမ၊
(၆) ရဟန်းသံဃာ အောင်းလှမ်းလှမ်းမ၊
(၇) ရဟန်းသီးဖုံးတဲ့ အွဉ်းပိုင်ပွဲ၊ အွဉ်းပိုင်နယ်၊
မင်းသေမ၊
(၈) ရဟန်းသီး ဖတ်ဖေး ကမ္မဝါး မင်းဒါးမ၊
(၉) ရဟန်းသီးဖုံး (သဘော်တူ) မင်းအွဉ်းပိုင်ဖေးမ။

- ၉။ သူးတေားကောင်းတရား ကရိုနပ် - ဘုရား ရဟန္တာ
အရိယာ သူးတေားကောင်းသီး ကဟော် ကပျ၊ ကဆွဲ၊
မသေခါ၊ တရားတေားဖုံးနောင်သွ။

သူးတေားကောင်းတရားနပ် မာစွူဖေးဒါးသ၊ မာစွ၊
ဖေးဒါး သွိုန်း၊ ပွိုန်းထန်းထို၊လို့ဖေးဒါး အကုသိုလ်၊ ပသာတ္တိလွေ၊

(၇၄) ဒုလ္လဘတရာ၊ ငတ်၊ပါ၊

ဖေးဒါး ဘဝဟောဝ် ဘဝဒါး၊ ဖေးဒါးလိုချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာ၊
နိဗ္ဗာန်၊ ချမ်းသာဖုံးနောင်၊သွ။

၁၀။ ပါသော့ “ ဒုလ္လဘံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ” နောင်၊သွ။

နားတရာ၊ အကျိုး (၅) ပါ၊

- (၁) တဟိန်ဖိုတောင်းကို ဟိန်ဗား
- (၂) ကဟိန်ဖိုတဲ့ ယိန်းစင်းစွဲ
- (၃) ထာယျမ်းမား ထိုမား
- (၄) ထာယျးစွဲ၊စွင်းလွင်
- (၅) သးစွဲ၊ဖြိုးလွင် ။

x x x x x x x

ကတမ်း ဒုလ္လဘတရာ၊ငတ်၊ပါ၊
အားကျိုးထွားမား ကျမ်းဘားသာ၊နောင်၊
လယိုဖုံးသွ။

- ၁။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ၊
- ၂။ အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ၊
- ၃။ သုတ္တနိပါတ အဋ္ဌကထာ၊
- ၄။ သံယုတ္တ အဋ္ဌကထာ၊
- ၅။ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၊

- ၆။ ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၊
၇။ စရိယာပိဋက အဋ္ဌကထာ၊
၈။ အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော၊ (စတုတ္ထ)
၉။ မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော၊
၁၀။ ဋီကားကျော၊
၁၁။ အဘိဓမ္မတ္ထ ဒီပက (ပထမ)
၁၂။ ဥတ္တမ ပုရိသ ဒီပနီ
၁၃။ မင်္ဂလတ္ထ ဒီပနီ
၁၄။ သီလက္ခန္ဓ် ဘာသာဋီကာ
၁၅။ သင်္ဂြိုဟ် ဘာသာဋီကာ
၁၆။ သီလက္ခန္ဓ်ဋီကာ၊ (တသာ)
၁၇။ သပြေကန် ပရိတ်ကြီးနိဿယ (သစ်)
၁၈။ ပိဋက အနှစ်ချုပ် (သံယုတ္တနိကာယ်)
၁၉။ မဟာဗုဒ္ဓဝင် (ပထမတွဲ - ဒုတိယပိုင်း)

ဒုလ္လဘတရားငတ်ပါး ထွေလို့ယိုသွေး။

x x x x x x

ခြပ်တပ်ထွေ - ၁၃၇၉ ဗား၊ ဝါးခေါင်းဆန်း (၅)နီ၊
မျိုးနီ - သောကျား၊ (၂၇ - ၇ - ၂၀၁၇)